

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, huhtik. 17 - Wed. April 17, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 16

45 cents

Vesisadekaan ei pilannut juhلاميeltä **FinnFest -juhlaa Floridassa**

Floridan helteeseen ja auringonpaisteeseen kautta Yhdysvaltain matkanneet suomalaissukuiset ja -mieliset FinnFest-vieraat eivät antaneet tuulisen ja sateisen sään pilata juhلاميeltään. Sään aiheuttamiin ongelmiin suhtauduttiin huumorimielisesti, koska muutakaan ei voitu tehdä.

Noin 8,000-10,000 ihmisen joukko osallistui Lake Worthin Bryant Parkissa huthikuun 4.-7. päivinä pidetyille yhdeksälle FinnFest-juhliille.

Rekisteröityneitä juhlijoina oli muutama sata alle kahden tuhannen, odotettua tuntuvasti vähäisempi. Juhlapaikalla kuitenkin kierteli useamman tuhannen osanottajajoukko kaikkina juhlapäivinä.

Sää onnistui sotkemaan aikataulut perjantaina ja lauantaina, aina et ehtinyt telttaan kuivana aikana ja rankkasateeseen et lähtenyt, ellei satunut olemaan sadetakki tai sateensuoja mukana.

Ihme ja kumma, että kukaan ei käyttänyt tilaisuutta hyväkseen pystyttämällä sadevarusteiden myyntikojun keskelle juhlapaikkaa. Kaupankäynti olisi melko varmasti ollut vilkasta.

Aloittaessaan luentonsa aiheesta "Etelän aurinko terveyden vaalijana" tri Evelyn E. Hartman kommentoi, että ehkä hänen pitäisi vaihtaa luentonsa aiheeseen "vedenpainsumuksen vaikutus terveyteen ja kuntoon".

Kuten aikaisempinakin vuosina FinnFestin ohjelma koostui eriaiheisista luennoista, musiikki- ja teatteriesityksistä, torielämästä, kansantanssiesityksistä ja iltaisin järjestetyistä tanssitilaisuuksista, missä niin nuoren kuin

vanhankin jalka saattoi nousta jenkkan, polkan, valssin ja humpun tahdissa.

Erikoisuutena Floridan FinnFestillä oli se, miten voimakkaasti suomenkieli oli esillä. Sitä kuuli torilla ostoksia tehdessä, sitä kuuli kuppilassa ja esiintymislavoilla ja niiden lähetyksillä.

Suurin osa luennoista kuultiin sekä suomeksi että englanniksi. Juhlavieraat saivat itse päättää, kummalla kielellä haluavat puhetta ja esitelmää kuunnella.

Jotkut suomenkieliset luennot tosin eivät koonneet kuin muutaman kuulijan paikalle. Lieneekö synä sää, vai eikö mielenkiintoa todellakaan riittänyt? Vastaavat luennot englanniksi kyllä vetivät runsaamman väkijoukon teltan alle.

Lake Worthin kaupunki oli myös esittelyssä, osanottajilla oli tilaisuus osallistua sekä laivamatkalle että bussilla tehdylle kiertoajelulle.

Lake Avenuen varrella sijaitsevassa elokuvateatterissa esitettiin suomalaisia ja amerikansuomalaisia elokuvia ja videoita.

Paikallisten suomalaisleipomoiden tuoreet leivonnaiset olivat melko varmasti juhlien suosituin myyntituote. Pullan lisäksi kunnan suomalaista ruisleipää ja karjalan piirakkaa suostuttiin jonottamaan pitkätkin tovit. Liha- ja marjapiirakoita löytyi myyntikojuista. Ja mikä sen mukavampaa kuin ajaa ne alas Pauligin kahvin kera! Siinä se suomalaisuuden ihanuus.

Runsaan ohjelman lisäksi FinnFestillä tavataan sukulaisia ja tuttavien ja tietenkin solmitaan uusia ystävyssuhteita

jatkuu sivulla 5

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Did you serve on the Liberty Ship John W. Brown
- Finns meet in Florida
- Rauta & Kortelainen top Finns in Boston Martahon
- Discover your roots in Finland next year

Sisäsivuilla:

- Hiihtomatkalla Lapissa sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Suomalaiset maratoonissa

Bostonin maratoonnikisaan osallistuneen suomalaisjoukkueen kaikki neljä juoksijaa sijoittuivat sarjassaan 20 parhaimman joukkoon.

Kuvassa maaliviivaa lähestyvä Kirsi Rauta kiilasi itsensä hienosti 13:nneksi omalla ennätysajallaan 2:37:35. Hän myös vastasi parhaasta suomalaissijoituksesta.

Lisää maratoonista sivulla 7.

From the desk of Stig Häggblom:

Valjastettu Ylläs

Maalisk. 30, 1991

Kun toinen maailmansota oli päättynyt ja teki mieli eräretkelle lähdettiin Äkäslompoloon hiihtämään. Kylä oli kaukana pohjoisessa ja luonnontilassa. Sinne ei päässyt kuin hiihtämällä Äkäsjokisuuta.

Viiden tunturin vaelluskierros aloitettiin yleensä nuosemalla Kukaslompololle. Sitä kiertettiin Pyhä, Lainio, Kesänselkä ja Ylläs, tässä järjestyksessä. Mittavin vastustaja aina jätettiin viimeiseksi.

Mikäli voimia riitti niin riitti. 50 km:n mittainen lenkki se kuitenkin oli.

Joskus takavuosina siinä 50-luvun taitteessa lähdettiin Aakennustunturille päin, joskus aina Sirkkaan eli Leevitunturille saakka. Pyhäjärvi aina osui silloin matkaan ja jos ei, niin oltiin eksyksissä.

Hiihdon maailmanmestari Pekka Niemi isännöi siihen aikaan metsätyömiesten kämpillä Aakennustunturin kuppeissa. Etelän hiihtäjät olivat heille vieraita otuksia.

"Kemiyahti on leivän isä", sellaista sanontaa kulki kansan suussa. Metsäkämppien miehet elättivät yleensä suurperheitä kotipaikkakunnillaan.

★

Eduskuntavaalien jälkeisellä viikolla oli hiihtourheilun merkeissä pitkää aikaa asiaa Ylläkselle. Miten on siellä toisenlaista elämää nykyisellään. Koko komea Yllästunturi on valjastettu hiihtohissisysteemeihin aina huippua myö-

ten ja tunturin molemmilla puolin.

Keimiötunturin suunnalla vihreä liike on kampittamassa liikenneministeri Ilkka Kärnerin tietyömaa, mutta tänne Ylläkselle luonnonsuojelijat eivät ilmeisesti ehtineet ajoissa.

Tunturia on jo viety.

Jos on. Kolari, Kittilää ja Pelloakin myöten on ympärivuotinen matkailu tarjoamassa herkullisia työpaikkoja.

Hotellitason majoitusta löytyy monen tasoista ja eri kukaroille, mutta kämppiäkin sai vuokrata, eikä se ollut vaikeata, eikä edes kallista.

Ihmisiä on paljon ja kaikki liikkuvat suksilla, toiset laskuksilla rinteessä, toiset kevyellä menolla loistavilla laidoilla.

Rentoa meininkiä näkee kaikkialla. Suomelta ei vienyntä montaa vuotta omaksua Alppien keskustan tyylin. Alkoholilainsäädäntökin on jo lähtenyt joustamaan. Rajoitettua tarjoilua voi tapahtua rinteiden ykköspaikoille pystytyissä aurinkoterassiravintoloissa.

Mutta miten tämä iskee loma-Suomeen?

Tämän kevään Lapissa ei todella näy paljon laman merkkejä. Puhutaan vaan sekä tulevasta hallituksesta että siitä, saisiko Lappi jälleen ikeoman ministerinsä.

Laskettelukeskuksia Suomessa ei kuitenkaan ole vain Lapissa, niitä on kaikkialla missä on lumesta ja rinteestä

Vasta kun tämä Ylläksen eteläpuoleinen rinne Ylläsjärven tuntumassa "valjastettiin" hiihtohissillä laskettelu myös Äkäslompolon puolella sai varsinaista vauhtia. Yllästunturi on nyt kaikin puolin keskieuropalaiseen alppihiihtokeskukseen verrattavissa ja työpaikkoja on tullut kosolti. Tähän se tunnelitie sitten liittyisi - jos se ottaa tullakseen.

hiukankin hajua.

Sanotaan Suomeen rakennetun 160 laskettelukeskusta, joista melkein kaikki ovat toiminnassa, jotkut tosin on-

tuen. Vain muutamat ovat toistaiseksi joutuneet lopettamaan

toimintansa ja konkurssinkin tehneet, kuten Kemijärven Suomi, on jo täyttä päätä liikkeellä toisissa käsissä.

Onko tässä "Virkistys-Suomessa" maan tulevaisuus?

Täytyy muistaa, että suurimmat käyttäjäjoukot ja siis ka-

rusellin pyörittäjät ja maksajat ovat suomalaisia, kuluttavat oman työnsä pääomaa. Voihan olla, että ulkomailta on tulossa joukkoja ja heidän mukanaan kallista valuuttaa. Mutta rahantekoon todella voimme päästä vasta kun hintataso Suomessa on viritetty sille tasolle, että se todella houkuttelee.

Tässä vaiheessa houkutus on varsin kyseenalainen. Suomi on kallis maa.

★

Golf-peli on toinen Suomen nouseva villitys. Golf-kenttiä on toistaiseksi vähemmän kuin laskettelukeskuksia, mutta jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Huhtikuun 24 p., Pertti, Albert, Altti
Huhtikuun 25 p., Markku, Marko, Markus
Huhtikuun 26 p., Terttu
Huhtikuun 27 p., Merja
Huhtikuun 28 p., Ilppo, Ilpo, Tuure
Huhtikuun 29 p., Teijo,
Huhtikuun 30 p., Mirjami, Mirja, Mirkka, Mirva

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE: (508) 343-3822
FAX: (508) 345-1007

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

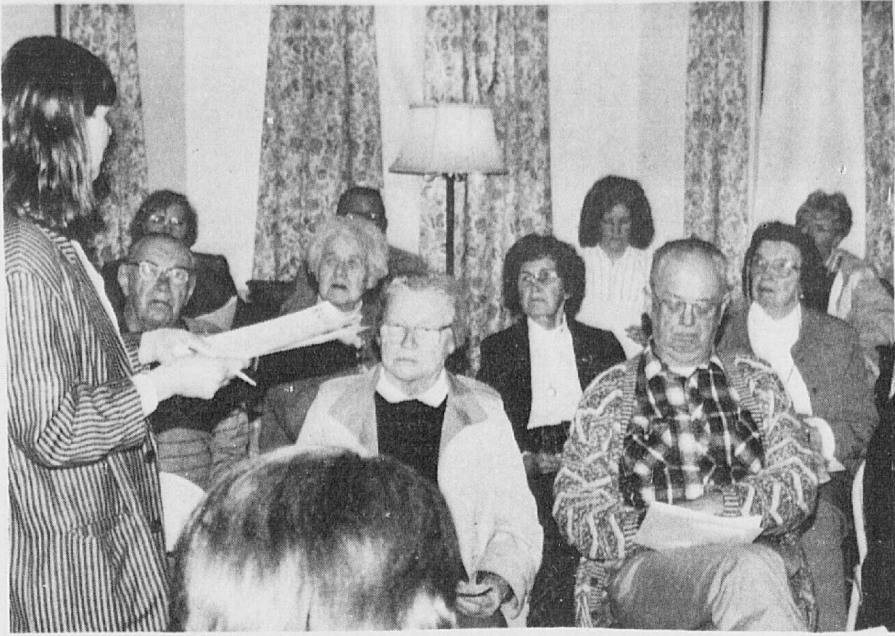
Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

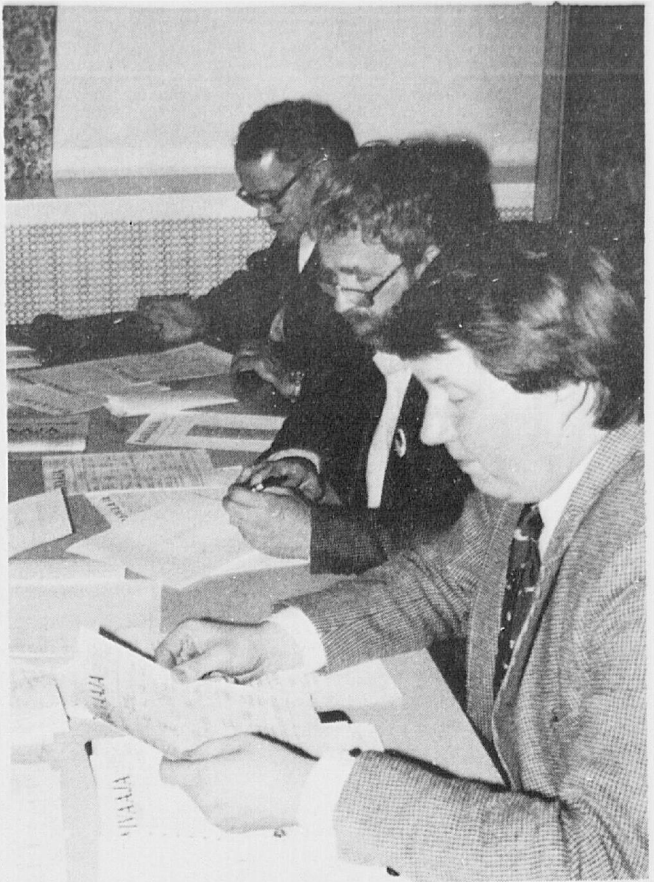
TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$1,396.00

Eero Leppäsen muistolle Irene & Ardy Kamila, Westminster, MA	\$10.00
Henry Harvin muistolle Kerttu & William, Pembroke, MA	\$5.00
Helga Haapasen muistolle Jonathan Ratila, Fitchburg, MA	\$5.00
Setänsä Axel (Kolari) Mattsonin muistolle Valma (Ala) Jeffcoat, Tampa, FL	\$25.00
Veljensä Kullervo T. Aaltosen muistolle Kyllikki Mullarkey, Quincy, MA	\$20.00
Erkin muistolle Aino Williams, Voluntown, MA	\$20.00
Gertrude Bidney, Fairfield, CT	\$10.00
Helmi Mäki, Walpole, MA	\$10.00
Arvi & Anni Harjun perikunta	\$500.00

Kiitos lahjoittajille!

Päätoimittaja Marita Cauthen (vas.) tekemässä tilanneselvitystä.

Raivaaja Publishing Companyn presidentti Eino E. Niinimäki (takana) ja sihteeri Barry Heiniluoma (kesk.) seuraamassa rahastonhoitaja Jonathan Ratilan tiliraporttia.

Raivaajalla katse tulevaisuuteen

FITCHBURG, MA - Maaliskuun 28. päivänä Kaleva Kodissa pidetty Raivaaja Publishing Companyn vuosikokous osoitti yhtiön talouden pysyneen joksinkin samoissa edellisen vuoden kanssa.

Presidentti Eino E. Niinimäki avasi kokouksen, mikä noudatteli Raivaajan säännöissä määrättyä kokousjärjestelmää.

Rahastonhoitaja Jonathan Ratila selvensi Raivaaja Publishing Co.:n taloudellista tilaa vuosikertomuksellaan ja tiliraportillaan.

Tiliraportti osoitti ilmoitustulojen kasvua, mihin syynä lienee se, että päättynyt vuosi oli Raivaajan juhluvuosi, 85. ilmestymisvuosi.

Postituskulut olivat edelleen eniten kasvanut meno-erä.

Suomen opetusministeriön

vuotuinen avustussumma saapui toimitukseen vasta tämän vuoden alussa, siksi se ei näkynyt vielä lahjoituslistalla.

Suomalaisseurojen ja järjestöjen sekä yksityishenkilöiden lahjoitukset ovat tärkeä tuloerä, samoin Finnish American Club of Saiman kanssa yhteistyössä pidettävä vuotuisen Kesäjuhla.

Lukijoiden lahjoituksin pystyttiin myös kattamaan lämmityslaitteen kattilan uusimisesta koituneet menot.

Päätoimittaja Marita Cauthenille juhluvuoden tärkein tempaus oli erityisen 85-vuotisnumeron julkaiseminen.

Hän kertoi toimituskunnan ottaneen tehtäväkseen luoda julkaisun, joka ei muisteltisi vain menneitä kuten on ollut tapana usein aikaisemmin. Tällä kerralla annettiin palsta-

tillaa nykyisten ja entisten kirjeenvaihtajien ja lukijoiden kommentteille.

Cauthen kertoi Raivaajan jatkavan oppilasvaihto-ohjelmaansa Suomen kanssa. Viime vuonna lehdessä työskennelleen Marita Seulamon tilalle saapui maaliskuun alussa tamperelainen Kari Sepälä.

Jälleen kerran Cauthen antoi läsnäolijoiden purtavaksi sen, miten tilaajamäärä (lukijoita kyllä riittää) saataisiin kasvamaan.

Raporttinsa loppuksi hän kiitti Sirkka Höglundia, joka on jo kolmen vuoden ajan toiminut Raivaajan vapaaehtoisena postittajana.

Liikkeenhoitaja Jonathan Ratila painosti omassa raportissaan "non-profit" luokituksen tärkeyttä. Hänen toivee-

naan on päästä tähän mahdollisimman pian. Seuraukset ovat erittäin positiiviset Raivaajan toiminnan kannalta, koska silloin voidaan säästää mm. postitus- yms. kuluissa.

Taloudellisesti sekä toiminnallisesti tärkeätä on myös uusia Raivaajan nykyiset latomakoneet ja siirtä ns. 'desk top' tyyliseen ladontaan. Samalla tietokoneita voitaisiin käyttää yhä enemmän kirjanpitoon liittyvissä tehtävissä.

Osakkeiden omistajat valitsivat seuraavat toimihenkilöt ja johtokunnan jäsenet vuodeksi eteenpäin: Barry Heiniluoma, sihteeri; Jonathan Ratila, rahastonhoitaja; ja johto-

kuntaan Marita Cauthen, Mimmu Hartiala-Sloan, Ruth Holm, Edwin E. Kaarela, Armas Kaukoranta, Markku Kuokkanen ja Eino E. Niinimäki.

Läsnäolijat hyväksyivät myös päätöslauselman huomioida kunniakirjoin Cauthenia 10-vuotisesta (kesäkuun alussa) työsarastaan ja Höglundia postitusavusta.

Vuosikokousta seuranneessa johtokunnan kokouksessa valittiin Niinimäki jatkamaan yhtiön presidenttinä ja Hartiala-Sloan varapresidenttinä.

Kokouksessa nimitettiin Raivaajan pitkäaikainen entinen johtokunnan jäsen Lauri Jokinen kunniajäseneksi.

VALJASTETTU . . .
jatkoa edellisluvulta

ta mene ja tiedä jatkossa, jos nykypäivän rakennustahdis-

sa pysytään.

Urho Kekkonen Kainuuseen oli ideoitu varsin suuri ja merkittävä projekti. Lehdet kirjoittivat, kuinka varakkaat japanilaiset tulevat vyörynä kentän käyttäjäksi.

Ei ole vielä japanilaisjumboja mailloineen ollut näköpiirissä ja uljaan Kainuun hankkeen kerrotaan nyt olevan vaikeuksissa, vaikka veromarkkojakin melko runsaskätisesti projektiin on viljelty.

Radiotoimittaja Niilo Tarvajärven alullepanema Joulumaa tuntuu sen sijaan osuneen kohdalleen Lapin koko alueella. Tarkkaa ideointia jatkossa edellytetään jos halutaan pysyä siinä tahdissa kuten syksyllä ja alkutalvesta, jolloin "Concorde" tusinan verran kertoja vieraili kukoistavassa Lapin pääkaupungissa.

Rovaniemi on hyvin varustautunut, tyylikkäästi rakennettu. "Jätjän kynttilät" -silta Kemijoen ylitse mistä sitten voi aloittaa nousemisensa Ounasvaaralle oli kirjoittajalle varsin mieluista uusi tuttavuus.

Sinne taas, niin pian kuin se vain on tälle matkamiehelle mahdollista.

Hakan rakennustyöt käyntiin USA:ssa

Hakan yhdysvaltalainen tytäryhtiö DeMars Haka Development on aloittanut rakennustyöt Jeffersonvillessä ja Indianapolisissa. Rakennustyöt hoitaa yhdysvaltalainen DeMars-yhtiö, jossa Haka on mukana 45 prosentin osuudella.

Ohio-joen rantaan rakennettava River Pointe-projekti maksaa yli puoli miljardia markkaa ja rakenteilla on ensimmäinen vaihe, johon kuuluu 10-kerroksisessa kerrostalossa 174 asuntoa, 20 rivitaloasuntoa, kaksi ravintola-kiinteistöä ja yksi liikerakennus. Teräsrunkoisen kerrostalon pitäisi valmistua marraskuuhun mennessä.

Keskimäärin 100 neliön asunnot ovat vuokra-asuntoja. Muiden ensimmäisen, 110 miljoonaa markkaa maksavan vaiheen töiden pitäisi valmistua ensi vuoden kevääseen mennessä. Toinen vaihe alkaa ensi vuoden alussa ja kolmas vaihe vuoden 1993 loppupuolella. Kunta rahoittaa kunnallistekniikan suurel-

ta osin.

- Vaikka rakennusalan markkinat ovatkin nyt USA:ssa alhaalla, niin olemme katsooneet, että jos menestymme nyt, menestymme myös myöskin aikoina, perustele johtaja Mauri Niemi USA:n markkinoille mukaan menoa. Haka vie projektiin aluerakentamisen osaamista ja suomalaisrahoitusta, sillä mukana ovat SYP ja Vientiluotto.

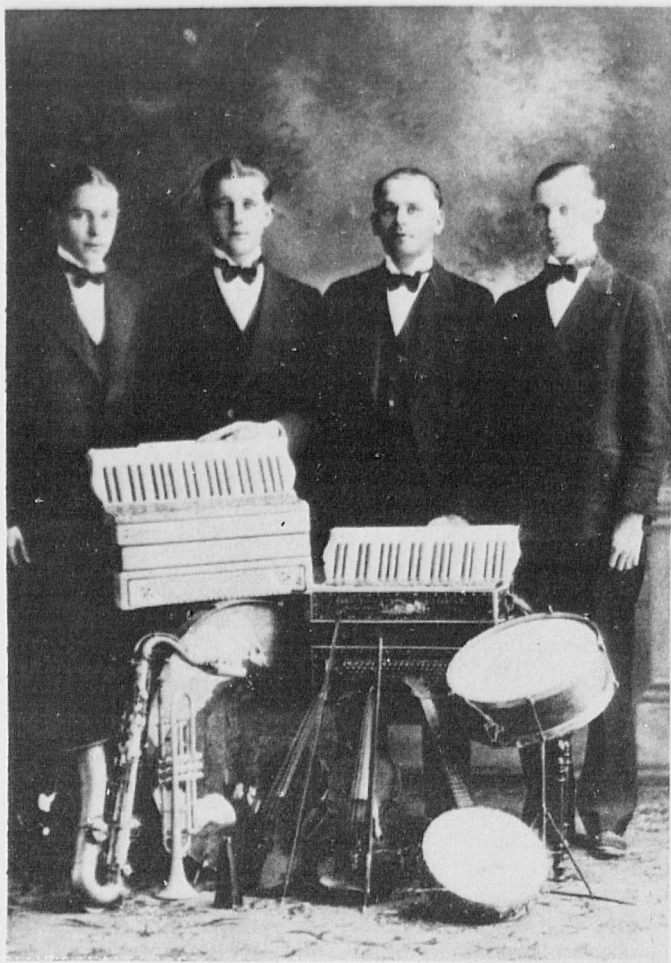
Suunnitelmia myös Neuvostoliittoon

Toinen kohde on lähelle Indianapolisin Federal Reserve Bank of Chicagolle tuleva 4,500 neliön shekkien käsittelykeskus, joka maksaa noin 15 miljoonaa markkaa.

Hakan tavoitteena on nostaa ulkomaiden toimintansa 40 prosenttiin, kun se on nyt 10 prosentin tasolla. Yhdysvaltalaisen kumppanin DeMarsin kanssa on "viritelmiä" Neuvostoliittoon, mutta niiden toteutumisesta ei ole vielä tietoa.

Tämä etelän tyttö Ylläksellä viihtyy ladulla. Eikä se ole mikään ihme. Loistavia, kunnostettuja laturia löytyy molemmin puolin Yllästunturia satoja kilometrejä. Kun tuisku tulee, tulevat koneetkin. Ladut ovat aina kunnossa.

Hännisen orkesteri 1928 - 1929

Vasemmalta oikealle Arne Peterson, Anselm Lampi, Hänninen ja Arthur Williams. Toivo Tamminen on lahjoittanut ylläolevan valokuvan Raivaajan kokoelmiin.

Muistatko Hännisen orkesterin?

Haluan tietoja Hännisen orkesterista ja siinä soittaneista muusikoista: Arne Petersonista, Arthur Williamsista ja erityisesti hanuristi Hännisestä itsestään. Soittajat olivat kaikki fitchburgilaisia, mutta soittivat myös mm. New Yorkin alueella. Kaikki tiedot kiinnostavat. Olkaa hyvä ja kirjoittakaa osoitteella:

Toivo Tamminen
Eprantie
11710 Riihimäki
Finland

Finnish American Heritage Society's Spring Dance

Saturday, April 27, 1991
8:30 p.m.

Finnish Hall
Rte. 169, Canterbury, CT

Music by
Ed Hendela

Admission \$5.00

Refreshments available

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Veikko Laiho jatkaa puheenjohtajana Imatran toiminta jatkuu perinteiseen tapaan

Sunnuntaina 10. helmikuuta 1991 pidettiin kansallisseura Imatran vuosikokous, jossa oli jäseniä paikalla ilahduttavan runsaasti.

Sihteeri Heikki Vuorenmaa luki edellisen vuoden vuosikertomuksen, josta selvisi, että Imatran perinteiset omat päättilaisuudet - äitienpäivä- ja juhannusjuhla, kauneuskilpailut ja joulujuhlat oli pidetty.

Jäsenet ovat tyytyväisiä siihen, että monia vieraita on käynyt eri puolilta maailmaa. Myös vierailevia esiintyjiä on ollut useaan otteeseen.

Luottamusmies (trustee) Alpo Hautamäki luki luottamusmiesten raportin, jonka oli laatinut puheenjohtaja Mauno Laurila. Oltiin kiitollisia Suomen opetusministeriölle, joka lahjoitti apurahan Imatratalon takaseinään muodostuneen pullistuman korjaamiseksi.

Puheenjohtaja Veikko Laiho selvitti, että työ oli pakko tehdä rakennuksen turvallisuuden takia. Imatran johtokunta on kaikin voimin koettanut säästää ja kartuttaa varoja 82 vuotta vanhan rakennuksen ylläpitämisessä.

Tilintarkastajan raportin luki Pentti Tolomaa. Todettiin, että rahastonhoitaja Pentti Laiho oli tehnyt tarkan työn tehtävässään.

Puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Veikko Laiho, joka on johtanut Imatratäätä useamman vuoden. Hän tuntee sydämessään tärkeäksi,

että suomalaisten siirtolaisten perustama seuraintalo sekä sen suomalaisperinteet ja kulttuuritoiminta ylläpidetään.

Uusi johtokunta on seuraava: Aune Edlund, varapuheenjohtaja; Pentti Laine, rahastonhoitaja; Heikki Vuorenmaa, kirjuri; Nestor Raikkonen, jäsenkirjuri; Pentti Tolomaa ja Pentti Airikke, isännöitsijät. Varajäsenet: Terttu Tarjamo, Lempi Issakainen ja Marja Bendixen. Tilintarkastajat: Alpo Hautamäki, Terttu Ovaska ja Irmeli Niemelä. Luottamusmiehet ovat Mauno Laurila, Alpo Hautamäki, Pentti Airikke, Elina Arnio ja erovuorossa ollut Tyyne Kalervo, joka valittiin uudestaan. Sairas-komitea: Salme Rautiainen ja Irmeli Niemelä.

Näytelmäkerho on taas kokoontunut. Puheenjohtaja on Nestor Raikkonen ja ohjaaja

Marja Bendixen.

100-vuotisjuhlakomitea on kokoontunut viimeisen kahden vuoden aikana ja vapaaehtoisesti suunnitellut myöhään yöhön tänä vuonna olevaa 100-vuotisjuhlaa, josta tulee historiallinen tilaisuus.

Kahvitarjoilu seurasi seurustelun merkeissä.

Maire Laiho

Äitienpäiväjuhla Imatralla

Sunnuntaina, toukok. 12. p:nä järjestetään perinteiseen tapaan äitienpäiväjuhla Imatra haalilla. Tilaisuus alkaa klo 2:00 iltapäivällä. Tuula ja Leena valmistavat Buffet-päivällisen. Kaikki tervetulleita!

Ruotsalais-amerikkalainen tutkimus

Radonista oletettua suurempi syöpäriski

Asunnoissa esiintyvä radonsäteily on vaarallisempaa kuin tähän asti on luultu.

Ruotsin ympäristölääketieteen laitoksen (IMM) uusi, laaja tutkimus osoittaa, että mahdollisuus sairastua keuhkosityöpään kasvaa merkittävästi myös asunnoissa, joiden radonpitoisuus on tuntuvasti Ruotsin raja-arvoa alhaisempi.

Tutkimus perustuu tietoihin 210 naisen syöpätapausten Tuhholman läänissä vuosina 1983-1986. Se tehtiin yhdessä Yhdysvaltain kansallisen syöpäinstituutin kanssa.

Kyseessä on ensimmäinen perusteellinen selvitys asutossäteilyn yhteydestä syöpään, ja tutkimustulosta pidetään sen vuoksi tähän asti luotettavimpana. Aiemmat ar-

viot ovat ensimmäiseen pohjautuneet kaivostyöläisistä kerättyihin tietoihin.

Tutkimukseen osallistuneita naisilta kyseltiin heidän elämänsä liittyviä asioita, jotka olivat saattaneet lisätä altistumista syöväälle, kuten tupakointia, ruokatottumuksia, ammattitilastusta jne. Sen jälkeen mitattiin radonpitoisuudet kaikissa asunnoissa, joissa naiset olivat asuneet vuoden 1945 jälkeen.

Tutkimuksen tulokset vahvistivat, että tupakoinnin jälkeen radon on merkittävin keuhkosityöpään aiheuttaja, sanoi professori Göran Pershagen ympäristölääketieteen laitokselta.

Syöpävaara lisääntyi selvästi mitä korkeampia radonpitoisuudet olivat huolimatta siitä tupakoiko nainen vai ei. Jos asuntojen radonpitoisuus

jatkuu sivulla 11

Connecticut

Aura Seuran TORI-päivä lauantaina, huhtik. 20. p:nä klo 8 aam. - 4 ip. Aura haalilla Voluntownissa.

Käsitöitä, uutta ja vanhaa tavaraa, leivonnaisia (pullaa) yms. kaupan.

Pöytävaraukset voi tehdä soittamalla Anja Mälliselle 376-4653. Pöydät maksavat \$10.00.

★

Finnish American Heritage Society järjestää tanssit Finnish haalilla lauantaina, huhtik. 27. p:nä. Ed Hendela huolehtii illan tanssimusiikista.

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

Floridan kuulumisia

FinnFestin posti kulki Suomen ja Yhdysvaltain postilaitosten yhteisen postikojun kautta. Kuvassa Suomen Posti- ja lennätinviraston kansainvälisiä suhteita hoitava Christer Blomqvist (vas.) amerikkalaisten virkailijoiden seurassa.

Avajaisparaati vauhdissa.

Avajaistilaisuus täytti urheilukentän katsomon lehterit.

FINN... jatkoa etusivulta

ta.

Nimilappu rinnassa kertoo osanottajan nimen ja kotipaikkakunnan. Tuttu nimi tai asuinpaikka antaa aiheen sananvaihtoon vastaantulijan kanssa. Yhdessä voidaan ihmetellä, miten meitä suomalaisia on voinut eksyä joka puolelle tätä suurta manner-tamme.

FinnFestin tapahtumista riittää kertomista ja siksi Rai-vaaja tulee julkaisemaan juhliä koskevia kuvauksia useissa lähiviikkojen numeroissa yksityiskohtaisemmin.

Sekä siniristilippu että tähtilippu liehuivat Lake Worthin kaupungitalon edustalla juhlien aikana.

Finnairin kuoro esiintymisvuorossa.

Kansantansit kuului kaikkein FinnFestien ohjelmistoon, niin Floridassakin.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Huhtik. 11, 1991

Murhemielin ilmoitamme, että kodissamme on kolme surusanomaa. Sairaskodin asukas Olga Ranta kuoli 6 pv. 100 vuoden ikäisenä, sekä Lepokodin asukas May Deconinck 7 pv. 86. vuoden ikäisenä ja 10 pv. toinen Lepokodin asukas Robert Adams 81 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Muistotilaisuus Olga Rannalle ja May Deconinckille pidettiin perjantaina, jossa pastori Eino Salo ja Signe Broman avustivat kauniilla esityksillä juhlaamme.

Vierailijoita on FinnFest tuonut paljon. Pyydänkin nyt

kauniisti kiittää kahta ystäväämme, Taimi Lehteä ja Hilka Uimosta jotka järjestivät taas kahvipöydän "Avoimien Ovien" aamuna Annan Majalla. Nämä ansioituneet rouvat ovat olleet jo 15 vuoden ajan monessa mukana.

Monia iloisia hetkiä on pyritty järjestämään. On ollut kuorovieraita. Estella Carlson toi laulavia ystäviä ja saimme nauttia heidän kauniista lauluistaan. Videoesitys menneestä Karjalasta nähtiin keskiviikkona. Jouko Rajahalme järjesti music-show'n torstai-iltapäivällä. Hän soitti hanuria ja lauloi upeasti meriaiheisia

lauluja.

Sydämellinen kiitoksemme Lepokodin ystäville suur-urakasta lauantaina. Helping Hands ryhmän Kaarin Nivala on muuttamassa pois Floridasta. Tahdomme myös Kaarinia kiittää sydämellisesti tämän kodin eteen tehdystä avustustyöstä (noin 20 vuoden ajalta). Onnea sinulle Karin uusiin maisemiin.

Mr. ja Mrs. Jalmari Peltolalle kiitoksemme suuresta hedelmäkuormasta asukkaille. Kodissamme on jälleen tilaa. Jos olette ajatelleet muuttaa Lepokotiin, pyydämme ottamaan

yhteyden Lepokodin toimistoon puh. 588-4333.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Ps. Pyydämme ystävällisesti alla olevia jäseniämme ilmoittamaan osoitteensa Lepokodin toimistoon, tai henkilöiden jotka heidän osoitteensa tai olinpaikkansa tiedävät, 1800 South Dr. Lake Worth,

FL. 33461.
1811 John Anselm Lähteenmäki
1317 Risto Laine
1315 Saima Laine
1272 Ester Laitinen
44 Lempi Lamminaho
947 Elias Lampi
830 Lyyli Lehtinen
206 Verner Lehto
205 Vieno Lehto
1039 Jennie Lampi

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmilta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Kuolleita

Eero C. Leppänen

WESTMINSTER, MA - Eero C. Leppänen, 85, 611 West Branch St., Lantana, FL, entinen westminsteriläinen, kuoli maalisk. 27, 1991 John F. Kennedy Memorial sairaalassa, Atlantis, FL:ssa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa Kalle ja Amanda (Lindell) Leppänen poikana ja asui kaupungissa useita vuosia. Vuonna 1924 hän sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista, minkä jälkeen jatkoi opintojaan Northeastern yliopistossa Bostonissa.

Edesmennyt työskenteli 25 vuoden ajan Simplex Time Recorder CO:n palveluksessa Gardnerissa ennen kuin jäi eläkkeelle 1971.

Kaipaamaan jäi vaimo Rachel M. (Kaustinen) Leppänen; kolme poikaa, Carl E. Leppänen, Nashua, NH, Eric W. Leppänen, East Brookfield ja Paul A. Leppänen, Holden; tytär Elaine M. Murphy, Hampton, NH; sisko Ellie Lahtinen, Greenfield; 10 lastenlasta; yksi lapsenlapsen lapsi ja sisarusten lapsia. Lokak. 18, 1990 Leppäset huomioivat 55-vuotishääpäiväänsä.

Sawyer-Miller hautaus-toimisto, 123 Main St., huolehti hautauksesta. Pastori William A. Sumner toimitti siunauksen.

Hautaaminen tapahtui Woodside hautausmaahan.

Sulo Piispanen

ASHBY, MA - Sulo W. Piispanen, 71, New Ipswich Road, kuoli huhtik. 5, 1991 University of Massachusetts sairaalassa Worcesterissa lyhyen sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt jouluk. 25, 1919 Ashbyssä Walter ja Josephine (Kolehmainen) Piispanen poikana ja asui siellä koko ikänsä.

Ammatiltaan edesmennyt oli koneiden rakentaja ja työskenteli useiden firmojen palveluksessa, niiden joukossa Niemi Mfg. Co. Lunenburgissa.

Piispanen oli toisen maailmansodan veteraani. Hän kuului Fitchburgin Messiah Lutheran seurakuntaan.

Vuoden 1990 lokakuussa Piispanen ja hänen vaimonsa Elsie M. (Honkala) viettivät 45-vuotishääpäiväänsä.

Aviopolulisen lisäksi kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Daniel W. Piispanen, Ashby ja Larry W. Piispanen, Ashburnham; kaksi tytärtä, Marilyn Somero, New Ipswich, NH ja Lori J. Campbell, Fitchburg; kuusi lastenlasta; ja sisarusten lapsia.

Hautajaiset pidettiin Messiah Lutheran kirkossa pastori L. Ken Cobbin toimittamassa siunauksen.

Hautaaminen tapahtui Glenwood hautausmaahan. Järjestelyistä huolehti hautaus-toimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., Fitchburg.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksin Messiah Lutheran kirkon muistotahaston hyväksi osoitteella 750 Rindge Road, Fitchburg, MA 01420.

Helga M. Haapanen

SPRINGFIELD, MA - Helga M. (Pokela) Haapanen, 82, 42 Redstone Drive, kuoli huhtik. 9, 1991 Bay State Medical Center:ssä.

Hän oli syntynyt elok. 13, 1908 Ylistarossa Suomessa Eeseri ja Mari (Grann) Pokelan tyttärenä ja saapui Yhdysvaltoihin 1909. Hän asui 30 vuoden ajan Fitchburgissa, missä hän kävi high schoolin ja jatkoi sen jälkeen entisessä Fitchburg Business Collegessa. Springfieldiin hän muutti 1949.

Neljäntoista vuoden ajan edesmennyt työskenteli Trinity Congregational kirkon kindergartenin dietikkona.

Haapanen oli yli 50-vuotien jäsen Kalevan Naisissa ja 16 vuoden ajan hän kuului Springfieldin Suomalaiseen Naisjärjestöön.

Kaipaamaan jäi Eino A. Haapanen, Springfield; poika Eric A. Haapanen, Springfield; Linda M. Johnson, Amherst; sisko Elmi P. Viewig, Westminster; 16 lastenlasta; kuusi lastenlasta; sekä joukko sisarusten lapsia.

Toinen poika Richard kuoli 1986.

Boskin hautaus-toimisto, 85 Blossom St., Fitchburg, huolehti hautauksesta. Pastori William A. Sumner toimitti siunauksen.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Vainajaa voi muistaa lahjoituksin Kaleva Societyn hyväksi osoitteella 107 Mechanic St., Fitchburg, MA 01420.

Helmi Johnson

FITCHBURG, MA - Helmi E. (Aittola) Johnson, 84, 122 Whittemore St., kuoli maalisk. 30, 1991 kotonaan saamaan sairauskohtaukseen. Hänen aviomiehensä Fred W. Johnson kuoli 1966.

Hän oli syntynyt jouluk. 2, 1906 Fitchburgissa Alarik A. ja Ida (Nummelin) Aittolan tyttärenä ja asui kaupungissa koko ikänsä.

Kuolinhetkellään edesmennyt toimi kahden omistamansa vuokratalon hoitajana.

Hautaus-toimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., huolehti hautauksesta. Pastori George L. Cory toimitti siunauksen.

Hautaaminen tapahtui Evergreen hautausmaahan.

Viena Thomas

LUNENBURG, MA - Viena V. (Lampila) Thomas, 77, 186 West St., kuoli huhtik. 6, 1991 Leominsterin sairaalassa. Hänen aviomiehensä Sidney S. Thomas kuoli 1982.

Hänen oli Kalle ja Mary Lampilan tytär ja Fitchburg High Schoolin kasvatti. Monia vuosia hän toimi entisen Lampila Jewelry Co:n liikkeenhoitajana.

Kaipaamaan jäi tyttäret Deborah M. Reed, Lunenburg; poika Kenneth R. Stone, Reston, VA; ja kaksi lastenlasta.

Hautaus-toimisto Moorcroft, 31 Myrtle Ave., huolehti hautauksesta.

Polttohautaus Worcesterin Rural hautausmaahan.

Ituja tarjolla

Liisa A. Lienes

Jos olet koskaan haravoinut pihaa varhain keväällä, pian sen jälkeen kun lumi on sulanut ja maa on kuivunut, niin tiedät, että pinta on täynnä kuollutta, kuivaa, vaaleaa ruohoa. Kaikki tämä pitää poistaa, jos haluaa nähdä uuden ruohon nousevan esteittä ylös. Paljon muutakin roskaa on pudonnut pihalle: haravointia riittää. Äskettäin tein juuri tällaista työtä - siivosin asuntotaloni pihaa talven jäljiltä.

Hieno esimerkki vanhasta ja uudesta ihmisestä! Sanassa luemme, "Siis, jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut." (Kor. 5:17)

Kun ihminen syntyy uudesti ylhäältä, Jumalan Sanan mukaisesti, niin se ei tarkoita vanhan korjaamista, vaan se on uuden ilmestymistä. Kuitenkin tämä uusi luomus on vanhan kuoren sisällä; ei kaikki vanha (lihallisuus) hetkessä häviä, sitä tulee "kuolettua" Pyhän Hengen ja Sanan kautta. Tämä on jumalan työtä meissä, mutta meidän tulee siihen osallistua, i.e., antautua Jumalan käsitte-lyyn.

"Kuolettakaa" on raamatullinen sana. On kirjoitettu, "Kuolettakaa siis maalliset jäseneenne: haureus, saastai-

suus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta, sillä niiden tähden tulee Jumalan viha, ja niissä tekin ennen vaelitte, kun niissä elitte. Mutta nyt pankaa pois ne kaikki: viha, kiivastus, pahuus, herjaus ja häpeällinen puhe suustanne. Älkää puhuko valhetta toisistanne, te, jotka olette riisuneet pois vanhan ihmisen tekoinensa ja pukeutuneet uuteen, joka uudistuu tietoon, Luojaansa kuvan mukaan." (Kol 3:5-10)

On paljon uskovaisia, jotka pelkäävät "tekoja". He pelkäävät, että jos he yrittävät tietoisesti ja tahtoen elää Jumalan Sanan mukaan, he tällä näkyvällä tekemisellään ikäänkuin yrittävät ansaita itsellensä Jumalan mielisuosiota.

Aivan turha pelko! Me ihmiset emme koskaan voi omilla töillämme raivata tietä Jumalan tykö. Sentähden Isä lähetti Pojan lunastamaan - aivan lahjaksi - meidät. Lunastuksen hinta oli Jeesuksen veri. "Armasta te olette pelastetut, uskon kautta, ette itsenne kautta - se on jumalan lahja - ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi," sanoo Sana (Efeso. 2:8, 9)

Se, että ihminen pelastuu armosta, ei kuitenkaan tarkoita, että nyt uskovainen saa vain olla, ikäänkuin peukalojaan pyöritellen odotella, että minne suuntaan Jumala häntä milloinkin sysäisee. Ei! Meidän tulee TEHDÄ Kristuksen etukäteen valmistamat työt näkyviin. Tämä Kristuksen töiden Tekijä meissä on se Jumalasta syntynyt UUSI LUOMUS - EI VANHA "AATU"!

Kaikki on Jumalasta lähtöisin. Mitä enemmän Pyhä Henki Jumalan Sanan kautta jatkaa sivulla 14

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343 7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

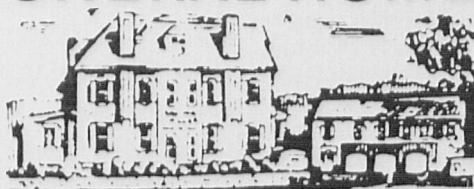
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Suomalaisjuoksijoiden menestys tyydyttävä

Maratoonivoitot Keniaan ja Meksikoon

Suomalaisjuoksijat eivät sijoittuneet kymmenen parhaan joukkoon, vaikka juoksun olosuhteet olivatkin juuri sellaiset kuin he olivat etukäteen toivoneet: maanantaina vallitsi kolea ja tuulinen sää. Kuitenkin suomalaismenestystä voidaan pitää vähintäänkin tyydyttävänä, sillä kaikki Suomen joukkueen neljä kilpailijaa sijoittui 20 parhaan joukkoon.

Kouvolaalainen **Kirsi Rauta** oli rautaa hieman flunssaisenaakin; hän sijoittui naisten sarjan 13:nneksi ajalla 2:37:35. Hän paransi kolme vuotta sitten juoksemaansa Bostonin maratoonisijoitustaan kolmella pykälällä ja omaa ennätystään selvästi.

Seinäjäkelainen **Ritva Lemmetinen** rutisti Raudan perässä 14:nneksi 2:38:19 ajallaan. Lemmetisen aiemmat Bostonin juoksun sijoitukset ovat 14. ja kahdeksas. Valitettavasti kumpikaan heistä ei ainakaan vielä alittanut Tokion maailmanmestaruuskilpailuihin vaadittavaa 2:35:00 aikaa.

Nurmeslainen **Jouni Kortelainen** sijoittui 17:nneksi ajalla 2:17:55. Turkulainen **Pekka Roto** rikkoi maailinjan yhdeksän sekuntia Kortelaisen jälkeen. Hänen sijoituksensa oli 19:s. Roto teki myös oman ennätöksensä.

Valitettavasti Suomen joukkueesta joutui jäämään viime tipassa pois kaksi ennakkoon ilmoittautunutta juoksijaa. Vahvaa paluutaan tekevä Tuija Toivosen kohtaloksi tuli rasisuurtuma, joka pitää 32-vuotiaan juoksijan jonkin aikaa sivussa kilpailuista. Ilkka Väänänen kärsii parhailaan lonkkavammasta, jonka paraneminen vaatii myös lepoa.

Suomalaiset kisasivat aikaa vastaan

Lehdistötilaisuudessa suomalaisjuoksijat ilmoittivat kilpailevansa enemmän aikaa kuin muita juoksijoita vastaan. Lemmetisen ja Raudan tavoitteena oli kisarajan 2:35:n alitus, josta jäätin parilla kolmella minuutilla. Tavoiteajan alituksella suomalaisnaiset uskoivat sijoittuvan kymmenen parhaan joukkoon.

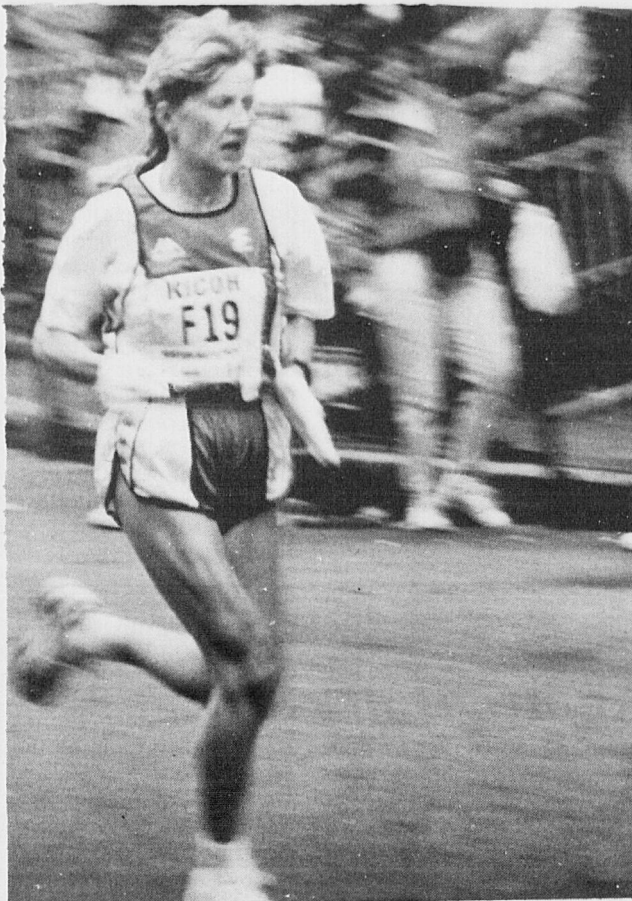
Naisten taso oli kuitenkin tänä vuonna niin kova, että 10:nneksi sijoittunutkin juoksi 2:33 pintaan.

Lemmetinen kertoi ennen kilpailua, että hän noudattaa omaa taktiikkaansa ja aloittaa kilpailun maltilla. Lemmetinen nousikin vasta 15 mailin kohdalla 15 parhaan joukkoon.

Rauta oli viikonlopun ajan flunssan kourissa, mutta pystyi silti juoksemaan ehjän juoksun. Hän nousi kymmenen mailin kohdalla 15:nneksi ja pystyi vielä loppua kohden parantelemaan asemiaan.

Bostonin maratooni keräsi jälleen tuhansia ihmisiä katujen varsiin jännittämään juoksijoiden puolesta. Miesten kisa pysyikin tasaisena lähes loppuun saakka, sillä muutama kilometri ennen maalia kärkijoukko eteni vielä lähes yhtenä ryppäänä. Kenialainen Ibrahim Hussein löysi kuitenkin lopussa vielä ylimääräisen vaihteen ja hän kiri selvään voittoon.

Naisten kilpailussa Meksikossa asuva puolalainen **Wanda Panfil** siirtyi puolimatkan jälkeen kärkeen ja hän piti johtoasemansa juoksun loppuun saakka. Maalissa ero seuraavaan kansakilpailijaan oli kasvanut yli kahden minuuttiin.

Ritva Lemmetinen jakoi voimansa oikein ja aloitti 42 kilometrin urakan rauhallisesti. Lopussa riitti vielä voimia rutistaa 14:nneksi.

Kilpailun jälkeen hän kertoi olleensa tyytyväinen juoksuunsa. Suomalaisnaisten tarkoituksena oli juosta kimpään kisarajan alle, mutta reitti osoittautuikin liian rankaksi. Raudan puntaroidessa juoksuaan, hän epäili aloittaneensa liian lujaa alun rajut laskut, mistä johtuen hänellä oli pienoisia vaikeuksia matkan puolivälissä. Viimeiset kymmenen kilometriä sujuivat kuitenkin vaivatta.

Tämänvuotinen Bostonin naisten maratooni oli ehkä kaikkein kovatasoisin kilpailu mitä on koskaan juostu. Monet huippujuoksijat rikoivatkin omia henkilökohtaisia ennätystään. Kärkinimistä vain Portugalin Rosa Mota oli poissa.

Miesten kisa hidastempoisempi

Miesjuoksijoista Pekka Roto kertoi ennen kilpailua tavoittelevansa 20-30 parhaan joukkoon. Hän voi olla 19. sijaansa erittäin tyytyväinen.

Samalla hän paransi omaa henkilökohtaista ennätystään yli minuutilla. Oman ennätysen tekeminen olikin hänelle kilpailussa päätavoitteena.

Maratooni oli miehelle vasta viides ja kaiken lisäksi ensimmäinen ulkomailla. Roto nähdään varmasti jatkossa muissakin kansainvälisissä mitteloissa. New Yorkin maratooniin hän aikoo syksyllä ainakin mukaan.

Hän kertoo päätätäimensä olevan vasta vuoden -94 Helsingin EM-kisoissa, olympialaisetkin tulevat eteen vielä liian aikaisin.

Jouni Kortelaisen tavoitteena oli sijoittua kymmenen joukkoon 2:11-2:12:n ajalla, mutta hän jäi pyrkimyksensä usean minuutin. Neljän mailin kohdalla hän vielä juoksi kärkirintamassa, mutta sitten vauhti alkoi pudota.

Kortelainen ja Rauta ovat harjoitelleet alkuvuodesta Coloradon vuoristossa 2,300 metrin korkeudessa. Kor-

Enemmän kuin pelkkä kilpailu

Bostonin maratooni, joka on maailman vanhin vuosittain juostava maratooni, juosti nyt 95. kerran. Juoksijoita oli tänä vuonna 14 eri maasta.

Koko kilpailusta on muodostunut vuosien varrella oma tapahtumansa ja ilmiönsä. Maratooni kerää kisaan ja reitien varsille värikkäitä ihmisiä nauttimaan yhteisestä mukana olost.

Bostonin maratoonia seurattaessa mieleen tulee väkisinkin urheilun syvin olemus, jossa toisten voittamisen sijasta tärkeintä on voittaa oma itsensä.

Monille koko tapahtuma on omien resurssien ja voimavarojen kokeilemista ja tutkailemista. Se on yhtä paljon psyykinen kuin fyysinenkin suoritus. Maaliin saapuneiden kasvojen ilmeistä heijastui monen mielessä liikkunut ajatus: minä tein sen sittenkin.

Koko tapahtuma on yhtä lailla suurta draamaa, toisille iloa ja toisille surua, suurten toiveiden toteutumista tai karvaita kyyneleitä ja pettymyksiä. Mutta monen pettyneen mielen sopukoissa pyörii kuitenkin ajatus: oli hienoa olla mukana. Entistä sisuuntu-nempina he ovat mukana jälleen ensi vuonna, vaikka vanovat väsyneinä, ettei enää koskaan.

Suurinta sisua ja kestävyyttä osoittavat vammaiset, jotka pyörätuoleineen ja kainalosauvoineen taivaltavat 42 kilometrin taipaleen vaikka hamppaat irvessä loppuun saakka. He ansaitsevat sankarimaininnan yhtä lailla kuin kilpailun voittajatkin.

Vielä kun maratooniin ottaa osaa Johnny Kelleyn kaltaiset teräsvaarit, ei voi sanoa muuta kuin, että hieno tapahtuma. Kelley, josta on tullut elävä legenda vuosien varrella, juoksi nyt 60. Bostonin maratooninsa!

telainen oli maaliskuun alussa mukana myös Los Angelesin maratoonilla, missä hän joutui harmikseen keskeyttämään kolme kilometriä en-

Esa Tikkasen vuoden 1978 Bostonin maratoonin aika 2:11:15 on edelleen vallitseva Suomen ennätys.

Myös Jukka Toivolan kym-

Pekka Roto (vas.) ja Jouni Kortelainen kertoivat ennen kilpailua pyrkivänsä juoksemaan omaan tahtiin omaa juoksuun. Sillä taktiikalla kumpikin sijoittui 20 kärkeen.

nen maalia hyvistä asemista. Hänen mukaansa voimat yksinkertaisesti loppuivat jaloista juoksun viimeisillä minuuteilla.

Viskarin tulos vieläkin kova

Antti Viskarin vuonna 1956 juoksema 2:14:14 tulos Bostonin maratoonissa on vieläkin huippuluokkaa. Tänä vuonna tuolla ajalla olisi sijoittunut vielä kahdeksanneksi.

menen vuotta sitten Bostonissa juoksema 2:11:52 aika sijoittuu juoksun historiassa 50 nopeimman tuloksen tuntumaan. Samana vuonna Kortelainen juoksi myös Bostonissa 2:13:14 huippuajan.

Suomen joukkueen valitsijat ovat asettaneet miehille myös kovan kisarajan Tokion MM-kilpailuihin. Suomalaisen kisakynnyksen, 2:12 ajan, alitti Bostonin maratoonissa vain viisi ensimmäistä kilpailijaa.

The Finnish-American

RAIVAAJA

During World War II more than 2,700 liberty ships were built in the United States. They were not only instrumental in winning the war, they also enabled the war torn world get quickly back on its feet, and that saved world stability and peace.

Hundreds of Finnish Americans were amongst the half a million people involved in building them and the components that went into them. Also many Finnish Americans and Finns sailed on these ships.

One of them was the bosun Matt Ohman on the *John W. Brown*, a ship which was built in Baltimore in 1942 and carried

Liberty ship S. S. John W. Brown

by Kalevi A. Oikio

war material to many destinations including landings in Southern France.

The ship was later converted to carry troops as well as cargo. As a troop carrier, besides her 45-man crew, she also carried a U. S. Navy Gun crew of 40 since her armament had been doubled.

After retiring from wartime service the *John W. Brown* served as a vocational high school in New York City for 35 years.

When it became known that

her school ship years would soon be over, a committee called "Project Liberty Ship" started working in New York in an effort to save this one of the remaining liberty ships as a museum. The New York-based committee obtained historical status for the ship but were unable to stop her from being towed to Hampton Roads Reserve Fleet in 1984.

After the New York committee was unable to find a berth for the ship in the New York area, their coordinator Mike Gillen

arranged a meeting in Baltimore January 28, 1988, and offered to have the ship berthed in the city where she was built.

The nine members in the Baltimore area took up the challenge, met biweekly during the ensuing four months and committed themselves to a \$120,000 ship repair bill at a Norfolk shipyard in order to enable her to be towed to Baltimore.

Thanks to favorable publicity in newspapers, radio and television, the Baltimore area membership grew rapidly and by August the same year, when the ship was towed to Baltimore, the area counted 200 members and most of them willing volunteers.

Two years have lapsed and the membership nationwide is a present over 2,500 (amongst them are two dozen Finnish names). The volunteers have been working for over two years every Wednesday and Saturday and the ship now is in its original shape.

The various fundraising methods have produced half a million dollars and the State of Maryland has pitched in \$250,000 which we were able to match, making out total one million dollars.

After drydocking this spring, the ship will embark on its matron voyage on a four hour trip down Chesapeake Bay. Over 700 members and supporters have already paid \$150 each for the trip which will take place this summer.

The U. S. Navy Armed Guards are an important faction of our membership and the ship has now received a donation of all the armament she used to carry; and the tween deck areas where the troops used to sleep are being readied for a museum.

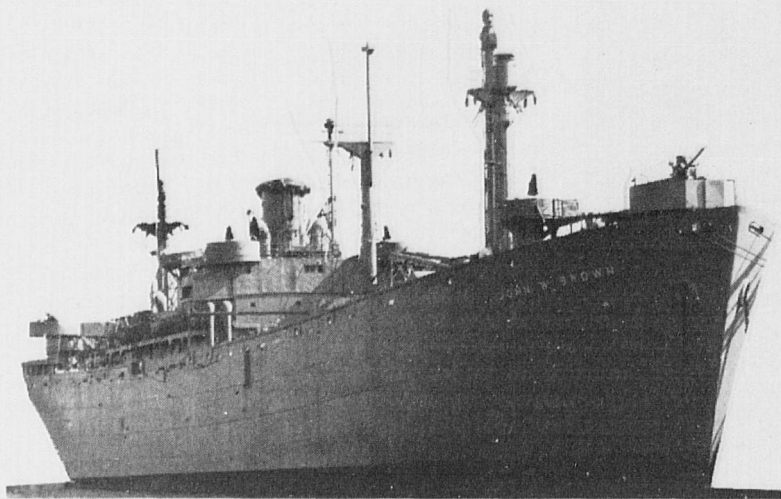
The membership meets the first Saturday of each month at 9 a.m. at No. 1 tween deck on board the ship, which is moored at Pier No. 1, Clinton Street in the Canton area of East Baltimore.

The Ship's Store, operated by ladies, is open Wednesdays and Saturdays and an eight-page catalog does a brisk mail-order business nationwide. A newsletter "The Ugly Duckling" comes out every two months.

Membership dues are \$25 per year. For further info: Project Liberty Ship, P. O. Box 8, Long Green MD 21092.

★ ★

Readers who sailed or built these ships and have stories to tell, please write to Kalevi Oikio, Editor "Ugly Duckling," 3520 O'Donnell St, Baltimore MD 21224.

S. S. JOHN W. BROWN

Kentta Hall hasn't had a weekend like April 5 & 6 in a long time.

The walls of the hall warmly embraced everyone there. The hall was happy because it had new curtains in the dining room and new paint here and there. It had watched the members rehearsing for two months in preparation for FinnFest USA '91.

Now the festival is over but the new curtains are still there, the new paint also and the memories.

The Finnish Consulate from New York sent 50 pictures to the hall for display during the event. Carl Marks and Dennis Tero strung wires along three walls from which they suspended the pictures. Carl put a board across the front of the stage and hung many pictures

from it and they showed up so nicely with the maroon colored curtains for a background.

The hall sighed with bliss to see its old section look so nice. Tables were brought from the Lepokoti and they were set up in there, too. It was like an art gallery in there.

Five American artists went to Finland and photographed everything they saw. They were Carl Purcell, Linda Bartlet, Edward Clark, who photographed the "Beer Wagon with Horses," Jim Pickerel and Howard Millard. The picture called "Fish Stew" caught my eye and the "Silent Violin" and "Harvest Afloat," logs floating. Many people enjoyed the "Art Gallery."

The "Ameriikan Poijat" played so beautifully. Their director, Paul Niemisto, was humorous

LAKE WORTH, FL

Kenttä Hall

and friendly. Their music was different. They would start out with a kind of ump-pa-pa beat and then the strains of a waltz would come out so catchingly. It made you want to dance.

Supurb music. Paul left 10 tapes and if you want to buy one you can get it at the hall. \$10.00.

When the hall heard the band play, it thought, "And some of the members want to sell me."

The program Friday night (April 5) was put on by Kentta Hall members. The theme was "Kentta Hall's Roots." Arvo Auvinen gave a speech on the subject.

The opening numbers were played by Henry Forster, Leo Jaakkola and Jorma Wuorinen. They played "Metsämiehen mars-

si, "Tuoksut tuomien" and "Karjalan poikia." They play violins and a viola. Janet Kivi accompanied them on the piano.

A small skit was put on called "Muistelmia Lake Worthin kuusamon nurkasta" which was written by Saimi Ahola many years ago. It had been shown before so that is why it was shown now, because it was a part of the hall's history. Emmy Kulkki and Arnold Johnson were the actors. Vera Marks sang "Raataja serenadi" with Janet Kivi on the piano.

Lastly, the choir sang. I named it the FinnFest Choir because we added four male voices just for this occasion. They sang "Arvon mekin ansaitsemme," "Jo orvotkin antaa tuomion," and "Laula."

The oldest members of the hall were presented. They were all 30 year or more members, Irene Barton, Olga Hill and Bill Syrjala, who is a 39 year member.

Saturday night [April 6] the "Ameriikan Poijat" played for dancing and the hall was full of people.

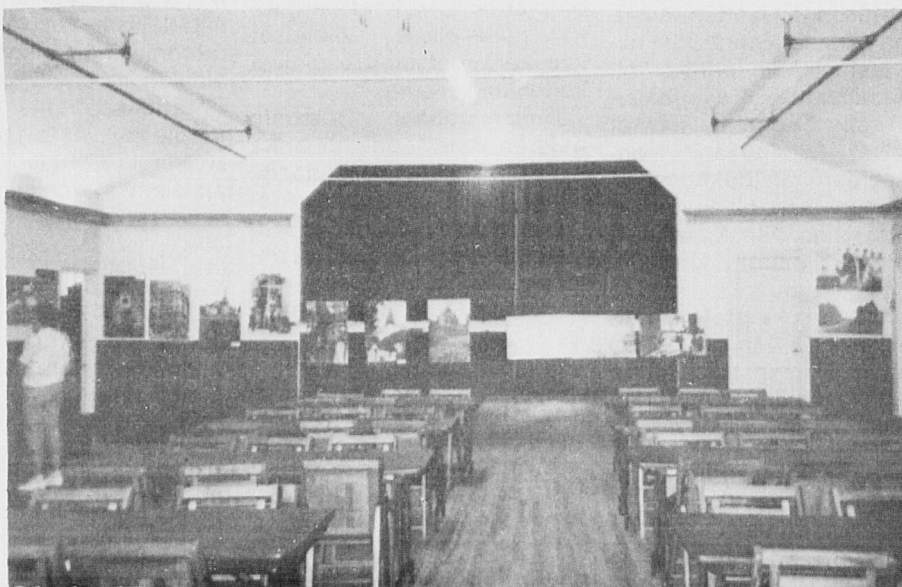
It was a grand weekend for Kentta Hall and if you listen close you can hear the hall say, "So, it isn't for nothing that I keep these walls up to make an enclosure for people to come into and enjoy themselves."

But that's my job, he thought and with a happy sigh the hall again stood silently and waited for another group of people to come and make its walls ring with laughter and song.

Vera Marks

Finnish American music legend Bill Syrjala, 93, a 39-year member of Kentta Hall, having a cup of coffee at the hall during FinnFest USA '91.

FinnFest photography show at Kentta Hall: 'It was like an art gallery in there'

Overseas Finns urged to discover their roots during Finland's anniversary year

HELSINKI - Firm linguistics and cultural bonds among people of Finnish descent have been nurtured by the largest organization of its type in the world, the 73,000-member Suomi Seura, or Finland Society.

It is estimated that there are 6.5 million persons claiming Finnish heritage, and 5 million of them live in Finland. The largest group of overseas Finns, estimated at 620,000 persons, lives in the United States. Another 90,000 reside in Canada. Sweden is home to 450,000 Finns.

The Finland Society is becoming to its 14,000 members and their families in North America to "come home" in 1992 to join in celebration of the country's 75th anniversary of independence and explore the sources of their being.

President Mauno Koivisto and his wife, Tellervo, have extended an invitation to expatriate Finns to take part in the many "Roots in Finland" events planned during 1992. The Koivistos are patrons of Finland Society.

Municipalities and churches are prepared to assist visiting Finns who wish to determine their genealogical backgrounds. The Institute of Migration maintains an extensive data base. Careful records, usually in the Swedish language, are available in some 600 congregations.

Finland Society seeks to strengthen ties between Finns living abroad and their native country. Unlike similar ethnic organizations which have withered in a melting pot world, Finland Society continues to maintain membership at home and abroad since its founding in 1927.

Two factors appear to be responsible for the strong ties among Finns: their exotic language and fierce desire for independence, tested severely by both Russian and German invaders just before and during World War II. Hundreds of years of domination by Sweden, followed by another century of rule by Tsarist Russia, made their successful struggle for freedom in 1917 a particularly sweet achievement.

Since World War II, Finland has steered an independent course under a foreign policy it describes as "active neutrality." Not passive; active. To the amazement of all observers, it has maintained a strong democracy and a free enterprise system while sharing 700 miles of border with the Soviet Union.

Over the years, Finland Society has conducted seminars in language and culture at home and abroad, and has supported educational and cultural programs overseas. Members may receive literature free of taxes, take advantage of the agency's special tours and charter flights, and receive its magazine - all for a nominal membership fee.

The "Roots in Finland" calendar is chock-full of events appealing to persons with interests in sports, music, art, design and hobbies.

For more information, contact Paula Selenius, Roots in Finland 1992, c/o Suomi Seura ry, Marinkatu 8, 00171 Helsinki, Finland.

David J. Speer
Minneapolis, MN

★ ★

David J. Speer is an Honorary Vice Consul of Finland.

Prelude to a damp FinnFest Umbrellas open as the procession lines up for its march onto Lake Worth High School Football Field for the opening ceremonies of FinnFest USA '91.

Finns meet in Florida

OWATONNA, MN - FinnFest USA '91, a national ethnic festival open to the public, was held in Lake Worth, Florida, April 4-7, 1991. An estimated 8-10,000 people attended from most of the 50 states, Canada, Finland and Australia.

The four day festival brought together many people to enjoy Finnish food demonstrations and meals, folkdancing, singing, dancing open to everyone, educational forums, a 5K run, boat ride on the intracoastal waterway, continuous entertainment of all kinds at the outdoor band shell and much more.

It was the first springtime festival and was held outdoors under tents at Bryant Park in Lake Worth. Many of the 70 vendors displayed and sold items from Finland.

The United States Postal Service had a booth where mail was

canceled with a special FinnFest USA postmark. The Postal Service of Finland also had a display. This was the first visit to FinnFest by either groups and based on the response they will return again.

Speeches were heard from Ambassador Jukka R. Valtasari, ambassador to the United States from Finland, Washington, D. C., and Consul General Garth Castrén, New York.

At meetings held during the festival, Robert W. Selvala, Owatonna (MN), was re-elected president of the national committee of FinnFest USA. He has served consecutive terms since the first festival in 1983 in Minneapolis.

Elected to the executive committee were David Hinsä, Lake Worth (FL), Andrea S. P. Mikkola, Duluth (MN), and Selvala.

Appointed treasurer was Martha Lindgren, St. Paul (MN).

The 10th anniversary festival will be held next year, July 23-26, 1992, in Duluth, Minnesota.

Festival headquarters will be the University of Minnesota, Duluth campus, with some events at Duluth's DECC, new convention center, theatre-arena complex, lakefront harbor, in the shadow of Duluth's famed aerial bridge landmark. It is also the 75th anniversary of the independence of Finland which will play a part in the four-day event.

The theme for 1992 in Duluth is COME HOME TO MINNESOTA. Further information is available by writing FinnFest USA '92, P. O. Box 762, Duluth MN 55801.

FinnFest USA

Special notice to RAIVAAJA subscribers

As you may well know, we have been trying to keep our subscription rates as low as possible despite the rising postage and overhead costs.

The time has come, however, particularly with the recent increases in postal rates, for us to adjust our subscription rates. The last increase went into effect in 1983. In this eight year period our weekly paper mailing costs have increased over 300 percent.

Therefore, the Raivaja Board of Directors have authorized the following increases in subscription rates:

United States addresses

One year - \$23.00
Six months - \$15.00
Three months - \$11.00
The above are rates from subscriptions mailed via second class postage.

Single copy newsstand - 50 cents

Single copy first-class mail

- \$2.00

One year, first-class mail - \$46.00

Foreign addresses

One year - \$28.00

Six months - \$20.00

Single copy air mail - \$4.00

One year, air mail - \$93.50

The new subscription rates will take effect on May 1, 1991. You can beat this increase by sending in your renewal now! All renewals - - and new subscriptions - - received before May 1st will be at the current rates. And, it does not matter if you want to renew for one year, two years, three years, five, 10 or more, the current rates will apply until May 1.

That means, if for example, you want to renew for three years, you pay only \$60.00 or \$20.00 per year, before May 1. After May 1, 1991, yearly subscription will be \$23.00.

Our annual Student rate will remain at \$10.00 a year for the time being.

Turn to NOTICE page 10

Rauta & Kortelainen top Finns in Boston

BOSTON, MA - Kirsti Rauta of Kouvola, Finland, was the 13th woman over the finish line at the 95th Boston Marathon run this past Patriot's Day. Overall, she was 193rd.

With her time 2:37:35 she bested her own personal record of 2:39:58 set last November in the Columbus (OH) Marathon.

On her heels in 14th place was Ritva Lemettinen with a time of 2:38:19. She was 222nd overall.

This was not a record breaking race for Lemettinen, though. Her personal record is 2:34:00, set back in '89 in the New York City Marathon.

On the men's side, Jouni Kortelainen, Nurmes, Finland, came in 17th with a time of 2:17:55.

Not a record-breaker for him, either. His personal record dates back 10 years to a 2:12:09 at the Karl Mark Stad marathon in 1981. That same year he ran a 2:13:14 in Boston.

However, now in his comeback try he is making progress. Last year in Boston he dropped

out of the race after 15 kilometers. Later in the year he took 12th place in the New York City Marathon with a time of 2:18:38.

Turku's Pekka Roto came in 19th with his time of 2:18:04. This was his first Boston run and he beat his personal marathon record of 2:19:15.

Two runners from Finland scheduled to take part in the race couldn't make it do to physical problems.

Ilkka Vaananen developed hip problems when he started training after an operation on an ankle and Tuija Toivonen, with perhaps too much practice after a year off from competition, developed a hairline fracture in a leg.

Just for comparison, this year's men's Boston Marathon winner Ibrahim Hussein of Kenya ran the course in 2:11:06.

The first woman to cross the finish line was Wanda Panfil of Mexico. Her time was 2:24:18.

★ ★ ★

A Finnish American in the 95th Boston Marathon was Liisa

Nichols of Mountainview (CA) who finished the course with a time over three hours and 25 minutes.

This was her third marathon to date, running first in the Columbus (OH) Marathon and California Big Sur to make a qualifying time for Boston.

Nichols is keeping up a family tradition of active participation in athletics - for example, her grandfather, the late Walfrid Koutonen, and two uncles, Paavo Koutonen of Fitchburg and the late Erkki Koutonen were all noted athletes in their day.

Uncle Paavo and Irving White of Lunenburg (MA) went to Boston to cheer Liisa on. For her efforts in completing the race, Irving White gave her a copy of *Flying Finns: Story of the Great Tradition of Finnish Distance Running and Cross Country Skiing* by Matti Hannus.

★ ★ ★

Matti Hannus's book *The Flying Finns* is now available at the Raivaja Bookstore.

Turn to BOSTON page 10

Kalenteri

CALIFORNIA

April 27 - Vappu Concert, 7:30 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Sing-a-long; dancing to music of The Laine Family. Tickets available in advance at a discount. Sponsored by the Finnish Brotherhood Chorus of Lodge 21.

May 2 - "The Baltic Crisis and the Finnish Exception," a lecture by Leo Vuosalo, 7:30 pm, Finnish American Home Association, 197 Verano Ave, Sonoma.

May 4 - Finnish American Home Association Vappu Juhlat, 11 am- 5 pm, Finnish American Homes Association, Sonoma. Sima, tippaleipä & refreshments for sale or bring your own picnic lunch. Sauna open all day.

May 5 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters Lodge No. 21 80th anniversary celebration, Finnish Brotherhood Hall, Berkeley. Cocktail hour, luncheon, program. Reservations require for luncheon. For more information: Eleanor Luokkala (843-3145) or Toini Laine (524-5284).

CONNECTICUT

April 20 - Tori Day, 8 am-4 pm, Aura Hall, Voluntown. Crafts, old & new items, baked goods (*pulla*). For table reservations (\$10.00 each) contact Anja Mälinen, 203-376-4653.

April 27 - Annual Spring Dance, 8:30 pm, Finnish Hall, Canterbury. Music by Ed Hendela. \$5.00 admission charge. Sponsored by Finnish American Heritage Society.

MAINE

April 21 - Finnish American Heritage Society of Maine's annual pot luck dinner featuring Finnish dishes, 1 pm, Congregational Church, South Paris. Monthly meeting follows.

MASSACHUSETTS

April 17 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Program: Chinese Auction. Bring one item for the table.

- Finnish American Society of Cape Cod monthly meeting, 7:30 pm, Burger King Community Room, Rte 6 Exit 6, W. Barnstable. Language lessons at 6 pm.

April 18 - Finnish Cultural Center board meeting, 7 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

April 20 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

April 21 - Finnish Cultural Center annual meeting, 2 pm, Saima Park, Fitchburg. Program: Poetry reading and slides by M. Ekola Gerberick, artist and poet.

April 23 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

April 27 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

April 28 - Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul Evangelical Lutheran Church, Arlington. Program: Finnish American Translators Association president Richard A. Impola to speak on "It isn't all just a muddle of gloom and doom -- observations on common misconceptions about Finnish literature."

- "Suomalainen Vappu" (Finnish May Day Celebration), 3-6 pm, Saima Park, Fitchburg. Children's program, refreshments, free admission. Sponsored by Revontulet of Fitchburg. For more info: Lloyd Hannula, 508-874-0629.

April 30 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

MICHIGAN

April 20 - Semi-annual Flea Market, 9 am-3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

April 21 - Finnish Center Association general meeting, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Sunday nite supper follows.

April 28 - Finlandia Male Chorus Concert, 3 p.m., Finnish Center, Farmington Hills.

May 11 - Finnish-American Society of West Central Michigan annual meeting and pot-luck, 2 pm, Auditorium, Yankee Clipper Library, 2025 Leonard NE, Grand Rapids.

MINNESOTA

April 19 - Finnish American Cultural Activities Inc. monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul. Program: "Contemporary Theatre in Finland," a presentation by Wendy Knox, artistic director of Frank Theatre and resident director at the Playwright's Center, Minneapolis.

NEW YORK

March 12-April 27 - "My Country, Finland," an exhibit of the International Youth Art Exchange Program, Chapman Historical Museum, 348 Glen St, Glens Falls. Sponsored by the Chapman Historical Museum and the International Arts and Culture Association. For more information, 518-793-2773.

May 12 - Mother's Day Celebration, 2 p.m., Imatra Hall, 740-40th St, Brooklyn. Buffet by Tuula & Leena.

All programs subject to change

In memoriam:

Eric Johannes Williams

January 11, 1910 -- April 17, 1990

I've had a year of reflection and time for inner emotional stability to relive all the cherished memories of a longtime married life to an unforgettable person, Eric Williams.

Eric was an outstanding personality - kind, generous to a fault. He had an instinctive feeling for the importance of life and enjoyed it to the fullest with spontaneous delight. He was always there for his family and friends through adversity and good fortune.

Adversity was no stranger even from childhood. Being the oldest of the living children, he became responsible before his time living in Finland during the 1917-18 war. He knew what it was to be hungry and in need, but always assured his friends that he had a father in America.

The story still is repeated how he sold his American sent suspenders for "paakelsia" because he knew his father would buy him new ones upon his arrival to the United States which he did in 1920.

Formal education was cut prematurely because of a language barrier placing him among little children. He wanted to work and earn a living to help his family.

Working was a love until he no longer could. He had a taste of mill work, managing a Finnish cooperative store, trucking eggs to market, moving people until he decided to build a chicken coop. He stayed with the poultry business for over 40 years, but was also interested in construction machines.

The outdoors always fascinated him. Working in the woods, hard and heavy work through mild and snowy winters challenged him. More or less a hobby, he delivered his cordwood to

Aino & Eric Williams are shown standing next to the sauna on their farm in Voluntown (CT) in late April 1989.

customers as far as Cape Cod.

Two children were the greatest treasures, a loving and giving father prided of their accomplishments.

Tragedy struck in 1980, when Ellen, our daughter, and her husband John were killed in an automobile accident followed less than two years later with his son at nine years old. We all were in the depths of despair emotionally and it was a long struggle to become somewhat adjusted.

Eric Jr., our son, has been stalwart and my strength in all meaningful events, a devoted son.

Illness struck in 1989. Eric fought valiantly and uncompromisingly for months. His gratefulness was not lost on his caretakers - such a wonderful patient, helpful to the end.

Eric was the son of Joel and Hilda Williams, born in Pattijoki, Finland, on January 11, 1910.

He died on April 17, 1990. Besides his wife, Aino, and son, Eric Jr., he is survived by his brother Emil Williams of Pomfret Center CT and a sister Esther Jalkanen of Voluntown CT and several nieces and nephews.

Eric joined Aura Club when he was 16 and had been a member since then. He also belonged to the Finnish Heritage Society of Canterbury and the National Grange, a member of Ekonk No. 49.

The many notes of consolation and beautiful messages at the time of death were a deep comfort to us all, his family, and also the many donations to Hospice were an indication of the empathy we all have for terrible diseases that take our lives.

Eric is loved and missed by all his family and innumerable friends.

A. S. W.

FINNISH CULTURAL CENTER

at
FITCHBURG STATE COLLEGE

Annual Meeting

Sunday, April 21, 1991 2:00 p.m.

Saima Park, Fitchburg, MA

Business meeting:

Bylaws Amendment ★ Elections ★ Reports

Program:

Marlene Ekola Gerberick

artist, poet, author

poetry reading and slide presentation

Finnish coffee table

Everyone welcome

ADVERTISING SPECIALTIES

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

BOSTON

continued from page 9

The book is hardbound, with 179 pages.

The cost is \$24.00. And if you're ordering by mail, add \$2.00 for postage and handling (Mass. residents add \$1.25 sales tax).

Make your check payable to RAIVAAJA and send to: Raivaa-ja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

NOTICE

continued from page 9

We regret this increase in our subscription rates, but they have become financially necessary. We hope that our readers and friends who can donate something extra will continue to do so to help delay future increases in subscription rates.

Raivaa Publishing Company
Jonathan Ratila
Business manager

WANTED

Duplex or triplex building in Florida (Lake Worth or vicinity). T. Mäki, 102 Minott Rd., Westminister, MA 01473. Tel. 1-508-874-5410.

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★

Suomenkielen tunnit maanantai-iltoina klo 7:00-9:00 maalisk. 18. päivästä toukok. 20. päivään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Järjestäjä Fitchburgin Kalevan Ritari ja Naiset. Lisätietoja numerosta (508) 874-2780.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, huhtik. 20. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Finnish Cultural Center'n vuosikokous sunnuntaina, huhtik. 21. p:nä klo 2:00 ip. Saiman Puistossa. Vapaa pääsy. Kaikki tervetulleita!

Uutispaloja

Elm St. Lähetyskirkko järjestää äitienpäiväksi palapaistipäivällisen kirkon seurakuntatalissa, 264 Elm St.

Äskettäisessä kokouksessa keskusteltiin tämän suositun vuotuisen päivällisen järjestelystä. Perinnettä päätettiin jatkaa.

Illallispäiväksi valittiin lauantai, toukok. 11. päivä -äitienpäivän aattoilta - ja ruokailu tapahtuu kahdessa erillisessä ryhmässä, klo 5 ja 6:30 illalla. Puheenjohtajiksi valittiin Ar-

mas ja Barbara Kaukoranta.

Lippuja saa jäseniltä ja soittamalla numeroihin 342-3450, 342-1318 ja 342-9709. Lisäksi kirkosta, Hanslin Travelistä, 701 Main St. ja Raivaajasta, 147 Elm St.

Lihan lisäksi tarjolla on perunasosetta, vihanneksia, suolakurkkuja, kaalisalaattia (coleslaw), leipää voin kera, ja jälkiruoaksi kotitekoisia päitä kahvineen.

★

Liisa Nichols, Mountainview, CA:sta, juoksi maanantaisen Bostonin maratonin vähän yli kolmessa tunnissa ja 25 minuutissa.

Tämä oli Nicholsin kolmas maratoni. Päästäkseen Bostoniin hän osallistui Columbus (OH) ja Kalifornian Big Sur maratoneihin.

Suomalaissukuinen Nichols jatkaa perheensä urheiluperinteitä seuraamalla isoisänsä Walfrid Koutosen ja setien Erkki ja Paavo Koutosen esimerkkiä.

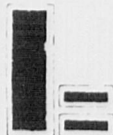
Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
huhtikuun 20. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Taydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Ekola Gerberickin (kolmas vas.) työsiläiset sukulaiset saapuivat tapaamaan amerikkalaista sukulaistaan hänen osallistuessaan Kuopiossa 1987 järjestetyn Reunion of Sisters -konferenssiin.

Taava Miinan tarinaa kuullaan Fitchburgissa

Fitchburgissa, halukkailla on ainutlaatuinen tilaisuus tavata taiteilija-runoilija **Marlene Ekola Gerberick**. Hän näyttää tilaisuudessa diakuvia töistään sekä lukee runo-otteita kirjastaan nimeltä "Taava Miina". Kirjaa on myös myytävänä tilaisuudessa.

Marlene Ekola Gerberick

Ekola Gerberickin taiteilijaura ulottuu pitkälle 50-luvulle, jolloin hän aloitti uransa taideaineiden opettajana Coloradossa. Sen jälkeen hän on opettanut piirtämistä ja maalaamista useissa eri USA:n oppilaitoksissa. Lisäksi hän on toiminut aktiivisesti luennoitsijana. Hänen runojaan on myös julkaistu useissa tai-

dealan lehdissä.

Ekola Gerberick on suorittanut BA-tutkinnon Augustana Collegessa Rock Islandissa Illinoisissa ja taidemaalauksen MA-tutkinnon City Universityssa New Yorkissa. Lisäksi hän on suorittanut erinäisiä muita taidealan opintoja New Yorkissa ja Coloradon osavaltiossa.

Näyttelylle Suomeen

Hänen ansiolistansa käsittää näyttelyitä aina vuodesta 1966 lähtien, pääosin New Yorkissa. Hänen töitään on ollut näytteillä myös Suomessa Kuopion Taidegalleriassa vuonna 1987 Reunion of Sisters konferenssin yhteydessä.

Ensi vuonna, Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlavuonna, hänen isoäidistään Taava Miinasta kertova näyttely lähtee kiertokululle eri puolille Suomea.

jatkuu seuraavalla sivulla

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St.

Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoilän hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, huhtik. 20 p., klo 7:30 **Kahvila**, "Robbie C" soittaa musiikin. Tulkaa mukaan - saanut suuren suosion!

Sunnuntaina, huhtik. 21 klo 9:15 aam. sunnuntaikoulu. Klo 9:15 raamattu tunti. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Huom! Messiah Lutheran Preschooliin kirjoittautumisaika. Lapsen ikä 2.9 vuotta koulun alkaessa syyskuussa. Tietoja kirkon toimistosta puh. 343-7937.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jaakaappeja ja pakastimia. Kitchenaid astianpesukoneita

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Oopperalaulaja Airi Tokola viihdytti Bostonissa

Airi Tokola

ARLINGTON, MA - Oopperalaulaja Airi Tokola viihdytti Finlandia Foundationin Bostonin jaoston maaliskuisen kokouksen osanottajia kauniilla sopraanoäänellään Roy Helanderin urku- ja pianosäestyksen saattelemana.

St. Paul Evangelical Lutheran kirkossa pidetyssä konsertissa kuultiin aluksi urkusäestyksellä G. F. Handelin "Te Deum", J. S. Bachin aaria "Magnificatista", C. Frankin "Panis Angelicus", Bach-Gounodin "Ave Maria" ja Taneli Kuusiston "Sun ristik juurehen" ja Oskari Merikannon "Oi, muistatko vielä sen vir-

ren?".

Tokola ja Helander siirtyivät sitten kirkkosalin puolelle, missä esitys jatkui Oskari Merikannon musiikilla. Yleisö sai kuulla "Muistellessa", "Kevätlinnuille etelässä" ja "Miksi laulan?".

Ohjelman päätteeksi Tokola lauloi S. Rachmaninoffin "Do not sing, my fair one", "It is well here" ja "Spring floods".

Yleisön runsaitten käten-
taputusten (joilta jotkut kuuli-
jat eivät voineet välttyä kes-
ken laulusikermienkään siitä
huolimatta, että jaoston pre-
sidentti Karl Mäkelä pyysi että
ne säästeittäisiin loppuun)

saattelemana Tokola ja Helander päättivät esityksensä.

Mutta kättentaputusten run-
sauden johdosta ohjelma jat-
kui vielä kolmella ylimääräi-
sellä laululla. Merikannon
"Kun päivä paistaa" sävelmää
seurasi aaria "Tosca" oop-
perasta.

Se oli ehdottomasti ohjel-
man paras tulkinta. Tokola oli
elementissään, omalla alueel-
laan.

Ohjelma päättyi suomalai-
seen kansasävelmään "En voi
sua unhoittaa".

Wienissä nykyisin asuva To-
kola oli saapunut Yhdys-
valtoihin Garnegie Hall kon-
serttisalin 100-vuotisjuhlille,
joissa hän esiintyi Wienin fil-
harmonikkaorkesterin solisti-
na.

Sen jälkeen hän on kiertä-
nyt Arizonassa ja Kaliforni-
assa. Mielellään hän olisi
esiintynyt muillakin suomalais-
seuduilla Bostonin Finlandia
Foundationin lisäksi, mutta ei
saanut yhteyttä muihin järjes-
töihin.

Bostonista Tokolan matka
jatkui välittömästi Wieniin.
Lähi viikkojen suunnitelmiin
kuului matkat Saksaan ja Ita-
liaan koelaulutlaisuuksiin.

Kesäksi on aikomus mat-
kustaa Suomeen. Parina ai-
kaisempana kesänä hän on
laulanut Savonlinnan oop-
perajuhlissa, tänä vuonna ne
jäivät väliin.

Ensimmäiseen Yhdysval-
tain vierailuunsa Tokola oli
kaikinpuolin tyytyväinen. Mie-
lellään hän olisi esiintynyt u-
seimmilla paikkakunnilla, mut-
ta hyvä näinkin.

"Mielelläni tulisin takaisin
esiintymismatkalle," hän kom-
mentoi poislähtiessään.

Richard Impola (takana oik.) edusti FATA:aa Floridan FinnFest '91 -juhlilla.

Impola esitelmöi Bostonin kokouksessa

ARLINGTON, MA - Finnish American Translators' Associationin perustaja ja puheenjohtaja Richard Aarre Impola puhuu Finlandia Foundationin huhtikuuisessa kuukausikokouksessa. Kokouksen pitopaikkana on St. Paul Evangelical Lutheran kirkko, 929 Concord Turnpike (Rt. 2) ja kokous alkaa klo 3:00 iltapäivällä.

Impola on syntynyt heinäkuun 15. p:nä vuonna 1923 Michiganissa. Hän on toisen polven amerikansuomalainen isänsä puolelta ja kolmannen polven äitinsä puolelta, vaikkakin hänen äitinsä oppi englantia vasta sitten kun vanhemmat lapset toivat kielen mukanaan koulusta kotiin.

Impola on opiskellut englantilaista kirjallisuutta. Hänellä on siitä B. A -oppiarvo Columbia Collegessa, M. A. ja Ph. D -tutkinnot Columbia Universityssa.

Hän on opettanut kaksitoista vuotta (1950-62) englannin kieltä ja kirjallisuutta (myös espanjan alkeita) Michiganin Technological Universityssa Houghtonissa ja 20 vuotta (1963-83) State University of New Yorkin Collegessa New

Paltzissa. Eläkkeelle hän jäi vuonna 1983.

Opiskeluaikoinaan hän käänsi suomalaista runoutta. Runokäännöksiä julkaistiin vuonna 1950 Twentieth Century Scandinavian Poetry -antologiassa. Myöhemmin hän on kääntänyt Väinö Linnan "Täällä Pohjantähden alla" -sarjan ensimmäisen osan sekä Heikki Turusen "Hupeli" -romaanin (julkaisematta) ja otteita Turusen teoksesta "Mustarinnan lapset". Hän on kääntänyt myös Matti Yrjänä Joensuun rikosromaanin "Harjunpää ja heimolaiset" (julkaisematta), sekä Kalle Päätalon "Koillismaa" -teoksen. Lisäksi häneltä on ilmestynyt Salomon Ilmosen The Finns of Delaware sekä useita runoja, novelleja uutisartikkeleita jne.

Bostonin jaoston kokouksessa esitelmäaiheena on "It isn't all just a muddle of gloom and doom - observations on common misconceptions about Finnish literature". Impola käsittelee aihetta lukijan kannalta, joka toivoisi lisää hyviä käännöksiä, jotta kielellisistä väärinkäsityksistä päästäisiin eroon.

TAAVA ...

jatkoka edellisluvulta

Taitelija Marlene Ekola Gerberick on tutkinut pitkään suomalaista taidehistoriaa, kansantaidetta, kulttuurihistoriaa, kirjallisuutta, musiikkia ja mytologiaa. Suomalaisen kulttuurin tutkimuksista hän on ammentanut taiteelliset inspiraationsa ja voimansa.

hän on saanut kokoelman näytteille myös Suomessa.

Ekola Gerberick kertoo, että hänen isoäitinsä teki hänestä epätavallisen taitelijan, eikä hän ole voinut tehdä samaa

kuin kaikki muut. Hän on käyttänyt tauluissaan luita, pätkälloja, sulkia, virsikirjan sivuja, kangasta, lukkoja, nauvoja, tuohen palasia ja risukimppuja.

Tilausmaksut nousevat

Taava Miina oli parantaja

Ekola Gerberickin isoäiti Taava Miina Kallioniemi Ekola lähti 25 naisen ja kahden lapsen kanssa Töysästä siirtolaiseksi Yhdysvaltoihin. He ostivat farmin ja asettuivat asumaan Michiganiin. Taava Miinasta tuli alueen vahva nainen, silää hän tunsu yrtit ja osasi parantaa.

Ekola Gerberick asuu nykyään pienessä Bathin kaupungissa Mainessa. Vanha laivanrakentajien talo on kuin taide-teos sisältä ja ulkoa. Ylimmässä kerroksessa on ateljee, missä syntyi Taava Miinan elämästä kertova näyttely.

Taava Miina on pitänyt pitkään otteessaan tyttärentytärtään. Taiteilijasta tuntuu, ettei sisukas nainen päästä häntä rauhaan, ennen kuin

Kuten ehkä tiedätte, olemme koettaneet pitää tilausmaksumme niin alhaisina kuin mahdollista alati nousevista postituskuluista huolimatta.

Äskettäin voimaan astuneiden uusien postitusmaksujen johdosta meidän pitää uusia tilausmaksumme. Tilausmaksumme on pysyneet samoissa vuodesta 1983. Tänä kahdeksanvuotiskautena postituskulumme ovat nousseet 300 prosenttia.

Niinpä Raivaajan johtokunta on päättänyt seuraaviin tilausmaksuihin:

Yhdysvallat

Yksi vuosi - \$23.00
Kuusi kuukautta - \$15.00
Kolme kuukautta - \$11.00
Kaikki ylläolevat koskevat toisen luokan postitusta.

Yksittäinen numero, ensimmäisen luokan postissa - \$2.00

Yksi vuosi, ensimmäisen luokan postissa \$46.00

Ulkomaat
Yksi vuosi - \$28.00
Kuusi kuukautta - \$20.00

Yksittäinen numero lentopostitse - \$4.00
Yksi vuosi lentopostissa - \$93.50

Uudet tilausmaksut astuvat voimaan toukokuun 1, 1991.

Voitte välttyä nousulta uusimalla tilauksenne nyt! Kaikki uusinnat - ja uudet tilaukset - mitkä on tehty ennen toukokuun 1. päivää, nykyisillä tilausmaksuilla. Voitte uusia tilauksenne vuodeksi, kahdeksi, kolmeksi, viideksi, 10 tai useammaksi vuodeksi nykyisillä maksuilla kunhan teette sen toukokuun alkuun mennessä.

Siis, jos haluatte esimerkiksi uusia kolmeksi vuodeksi, maksatte \$60.00 eli \$20.00 vuodelta, jos teette sen ennen toukokuun ensimmäistä. Toukokuun 1, 1991 jälkeen vuoden tilaus maksaa \$23.00.

Vuotuinen opiskelijatilaus-
semme pysyy nykyisellään,
\$10.00 vuosi.

Olemme pahoillamme tilausmaksujemme nousun johdosta, mutta ne ovat taloudellisesti välttämättömät. Toivomme, että ne lukijat ja ystävät, jotka voivat tukea toimintaamme lahjoituksillaan, tekevät sen edelleenkin välttyäksemme tulevilta tilausmaksujen nouselta.

Raivaaja Publishing Company
Jonathan Ratila
Liikkeenhoitaja

ALICE & EUGENE HEIKKILA

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH END SUBARU MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILA COUNTRY DEALERSHIPS

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Lappeenrannan kaupunginteatterin näytelmä keskittyy Urho Kekkonen "kuningastien" uran alkuvaiheeseen.

Kekkonen astuu näyttämölle

Suomen kuuma kevät 1948 on esillä Lappeenrannan kaupunginteatterin tuoreimmassa kantaesityksessä. Kalevi Kalemään kuudes näytelmä Eron hetki keskittyy Urho Kekkonen "kuningastien" alkuvaiheeseen, jolloin poliittinen elämä kiehui ja Suomessa pelättiin suurta muutosta. Urho ja Sylvi Kekkonen ohella lähihistorian merkkihenkilöistä näyttämöllä nähdään Hertta Kuusinen ja Yrjö Leino.

Tamperelaiskirjailija Kalevi Kalemään mukaan ns. vaaran vuosien poliittiset intohimot ja ristiriidat kärjistyivät keväällä 1948.

- Vallankumouksellista mielialaa esiintyi eri puolilla Suomea, vallankaappausuunnitelmista ei ole kylläkään löytynyt dokumentteja, Kalemää kertoi. Hänen mukaansa näy-

telmä saa pohjan ajan historiasta, mutta ei pyri kuvittamaan sitä.

- Poliittiset henkilöt epäilyneen ja heikkouksineen kiinnostavat minua tässä näytelmässä enemmän kuin itse politiikka. Käytettävissä olevan materiaalin pohjalta olen luonut nämä henkilöt suhteellisen vapaasti, Kalemää kertoi. Hänen mukaansa kiinnostavinta on ollut etsiä aatteen, erotiikan ja ajan yhtymäkoh-
tia.

- Nykyisistä poliitikoista ei enää löydy samaa eroottista säteilyä kuin esimerkiksi Kekkonessa tai Hertta Kuusisessa oli. Mutta poliitikot heijastavat meitä itseämme emmekä elä politiikkaa yhtä intohimoisesti kuin "vaaran vuosina".

Suojelualue valtion maille

Aulangon suojelusta tulossa uusi asetus

Suomen ympäristöministeriö haluaa yhtenäistää Aulangolla sijaitsevien valtion maiden suojelua, hallintaa ja hoitoa.

Ympäristöministeriössä on laadittu asetusehdotus Aulangon luonnonsuojelualueesta, joka perustettaisiin valtion omistamalle runsaan 150 hehtaarin laajuiselle alueelle.

Hämeenlinnan kaupungissa sijaitsevasta alueesta sa-

takunta hehtaaria on Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa olevaa puistometsää, joka julistettiin luonnonsuojelualueeksi jo vuonna 1930 Hämeen läänin maaherran päätöksellä. Samalla päätöksellä rauhoitettu Aulangonjärven Lusikkaniemi jäisi tässä vaiheessa luonnonsuojelualueen ulkopuolelle.

Ympäristöministeriö esittää selvitettäväksi, voitaisiinko Lusikkaniemi esimerkiksi Hämeenlinnan kaupungin ja val-

tion välisin maanvaihdon saada valtiolle liitettäväksi Aulangon luonnonsuojelualueeseen.

Noin 50 hehtaaria kaavailusta luonnonsuojelualueesta on metsähallituksen hallinnassa. Metsähallitus perusti alueelle luonnonhoitometsän vuonna 1974 luonnonsuojelua ja ulkoilua varten.

Asetusehdotus ja sitä täydentävä liitemuistio on lähetetty lausunnonle muiden muassa Hämeenlinnan kaupungille ja Hämeen liitolle, jotka ohjaavat kaavoituksen avulla Aulangon maisema-alueen suojelua ja muuta käyttöä. Muita keskeisiä lausunnonantajia ovat ympäristöministeriön mukaan Hämeen läänin hallitus, Metsäntutkimuslaitos ja metsähallitus.

Pohjanmaan harvestereita Hitachi-

konsernille

Japanilainen teollisuusjätti Hitachi ostaa Suomesta yli 70 harvesteria puunkorjuukoneiden ohjausteknologioineen. Kristiinankaupungissa toimivan Kone-Ketonen Ky:n ja Seinäjoella toimivan E-P Elektronikka Oy:n valmistamien tuotteiden arvo on noin 10 miljoonaa markkaa.

Hitachi-konsernin myyntijohtajan Yasuyuki Kuriharan mukaan pohjalaistuotteet valittiin niiden laadun, uusimman teknologian, monipuolisuuden ja luotettavuuden ansiosta.

YK tiedusteli Suomelta rauhanvalvojia

Suomelta on alustavasti pyydetty kymmentä upseeria YK:n tarkkailijajaksikkoon, joka määrää lähettää valvomaan rauhaa Irakin ja Kuwaitin rajalle perustettavalle 200 kilometrin pituiselle demilitarisoidulle vyöhykkeelle.

Maailmanjärjestön pääsihteeri Javier Perez de Cuellar on julkistanut ehdotuksen, jonka mukaan vyöhykkeelle lähetettäisiin 1,440 miehen vahvuinen tarkkailijajoukko.

Pääsihteeri ei maininnut, mistä maista rauhanvalvojat kootaan. Suomen YK-edustuston sotilasasiamies, komentaja Markku Moisala kertoi, että Suomelta oli alustavasti tiedusteltu kymmentä upseeria.

Kurdeja tulitettiin Helsingissä

Irakin suurlähetystön väki pelotteli huhtikuun alussa kurdimielenosoittajia ampuamalla kymmenkunta laukausta. Ainakin osa laukauksista ammuttiin ilmaan. Luodit eivät vahingoittaneet ketään.

Paikalla paukkuivat myös lähetystörakennuksen ikkunat, kun kiihtyneet kurdit ryhtyivät paiskomaan kiviä vihamansa hallinnon edustustoon.

Suojelupoliisi on kiinnostunut mielenosoituksen mahdollisista ulkomaisista kytkennoista. Supo selvittää muun muassa, olivatko kaikki mielenosoittajat Suomessa asuvia kurdeja vai oliko heitä tullut Suomeen myös muualta. Suomessa on arvion mukaan parisataa kurdia.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille: 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

ITUJA ...
jatkoa sivulta 6

saa sijaa uudestisyntyneessä Jumalan lapsessa, sitä voimakkaammin esiintyvät hänessä Kristuksen työt.

Tottakai! Uusi luomus tekee uusia tekoja. Ei se UUSI LUOMUS haluakaan elää enää vanhan "Aatun" tapojen mukaan! Tässä se taistelu onkin. Se vanha kuori, jonka sisällä me elämme haluaa olla vieläkin vahva, mutta sen tulee panna pois niin, että uusi pääsee näkyviin. Vanhan luon-

teen tottumukset, ym. tulee ikäänkuin "haravoida" pois, niinkuin vanhan ruohon.

Meidän tulee osallistua työhön - pyhitystyöhön - joka tapahtuu Pyhän Hengen voimasta. Tältä perustalta kun katsomme raamatun kehoituksen sanoja, esim. "Niin minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä, veljet, antamaan ruumiinne eläväksi, pyhäksi, Jumalalle otolliseksi uhriksi. . . Älkää mukautuko tämän maailman ajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta. . . Olkoon rakkaus vilpiton,

kammokaa pahaa. . . Älkää harrastuksessanne olko veltot; olkaa hengessä palavat. . .

Pitäkää pyhien tarpeet omianne; harrastakaa vieraanvaraisuutta. . . Älkää kenellekään pahaa pahalla kostako. . . "jne. (Rom. 12), niin me ymmärrämme, että kysymys on elämän tyylistä joka ILME-NEE UUESTISYNTYMISEN JÄLKEEN.

Toisaalta, ellei mitään muutosta tapahdu uskovan ulkoisessa elämässä, käytöksessä, niin hänen suustaan tuleva "uskontunnustus" joutuu kyseenalaiseksi! JOS UUSI ELÄMÄ ON OLEMASSA, SE TUNKEUTUU LÄPI VANHAN KUOREN, niinkuin uusi ruoho kasvalla nousee vanhan tilalle. UUSI ELÄMÄ ON JEESUKSESTA KRISTUKSESTA LÄHTÖISIN. Omistatko sinä UUDEN ELÄMÄN?

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Neuvostojoukkoja ei saa kotiuttaa Suomen kautta

Suomi kieltäytyy jyrkästi suostumasta itäisestä Saksasta poistuvien neuvostojoukkojen kauttakulkumaaksi. Puolustusministeri Elisabeth Rehnin (r) mukaan asia on ollut epävirallisesti esillä saksalaisten ja suomalaisten neuvotteluissa Helsingissä helmikuussa.

Rehn sanoo, että mahdolliseen viralliseen tunnusteluun "kantamme olisi erittäin kielteinen".

Rutiinineuvottelut Saksan ja Suomen liikenneviranomaisien välillä koskivat talonrakennustarvikkeiden kuljettamista Suomen kautta Neuvostoliittoon. Neuvostojoukkojen ja niiden kauttakulku nousi kuitenkin jossakin vaiheessa esille.

Sekä Rehn että liikenneministeri Ilkka Kanerva (kok) sanovat tietävänsä tapahtuneesta. Kanerva sanoo halun-

neensa pysytellä keskustelujen ulkopuolella "koska ne olivat tunnustelevia" ja tulevat mukaan, jos asialla "alkaa olla poliittista luonnetta".

Neuvostojoukkojen kauttakulun ottaminen esille on säikäyttänyt liikenneministeriön. Ministeriön virkamiehet eivät suostu sanomaan asiasta mitään.

Saksan Helsingin-suurlähetystö myöntää kiusaantuneena keskustelua käydyn "teoreettisella ja tunnustelevalle" tasolla. Neuvotteluissa mukana olleet Valtionrautateiden virkamiehet eivät muista, että sotilaista olisi puhuttu lainkaan.

Saksan itäosassa, entisen DDR:n alueella, on yhä noin 360,000 neuvostosotilasta. Joukot ja heidän perheensä, aseet ja noin 1,5 miljoonan tonnin varastot pitäisi kuljettaa Neuvostoliittoon vuoden 1994 loppuun mennessä.

Tampereen Hervannassa sijaitsevan pakolaiskeskuksen ikkunan läpi ammuttiin kuun alku päivinä haulikolla. Laukaus ammuttiin SPR:n ylläpitämän pakolaiskeskuksen pohjoispäädyn ensimmäisen kerroksen ikkunan läpi keskuksen käytävälle keskellä yötä. Käytävällä ei ollut ihmisiä, eikä kukaan vahingoittunut.

"Paikalta poistui silminnäkijöiden mukaan sininen kaksiovinen henkilöauto. Siinä oli kaksi nuorehkoa miestä.

Samana yönä ammuttiin jollakin aseella Messukylän kaupunginosassa postin ja sen vieressä sijaitsevan bäärin ikkunoihin. Yön aikana kuultiin myös Kangasalla laukauksen ääni.

Poliisin saamien tietojen mukaan Messukylän grillin luona kaksi miestä oli kello kolmen aikaan yöllä kaupitelut katkaistua haulikko.

Pakolaiskeskukseen ammuttiin haulikolla

Kukaan ei loukkaantunut Tampereen Hervannassa sijaitsevan pakolaiskeskuksen ikkunan läpi ammutusta haulikuurosta.

Suomalaiset naiset YK-joukkoihin

Viimeisen vuoden kuluessa on rauhanturvaamistehtäviin hakeutuvien ja hyväksytyjen määrä eri syistä alentunut. Varsinkin tietyille ammatilajoille, kuten sairaanhoito, keittiö ja toimisto, on ollut pulaa ammattitaitoisista hakijoista. Tämän vuoksi Suomen puolustusministeriö on pyrkinyt saattamaan loppuun ne hallinnolliset valmistelut, joita naisten lähettäminen YK-tehtäviin edellyttää.

Naisten lähettämisestä YK:n rauhanturvatehtäviin ei Suomen laissa ole estettä. Puolustusministeriön tekemässä esityksessä naiset osallistuvat siviililuonteisiin tehtäviin sekä jäävät sotilasrangaistussäätöjen ulkopuolelle.

Naisten sijoittamisessa otetaan huomioon palvelusalu-

een uskonnolliset ja kulttuurilliset olosuhteet. Lähi-idän operaatioiden osalta vaikuttaa naisten sijoittumiseen erityisesti muslimiyhteiskunnan asettamat rajoitukset. Tämän vuoksi naisia sijoitetaan ainoastaan suomalaisten valvontajoukkojen esikunta- ja huoltokomppanioihin sellaisiin tehtäviin, joissa on kiinteä toimipaikka. Valvontajoukkoon kuuluvaan esikuntaryhmään ei sijoiteta naisia. Heitä ei sijoiteta myöskään aseellisiin varietehtäviin.

Naiset käyttävät miehistön pukua ilman arvomerkkiä. Naisten yleiset kelpoisuusehdot ovat samat kuin miehillä: hyvä terveys ja fyysinen kunto, moitteettomat elämäntavat, riittävä kielitaito ja sopeutuvuus tehtävään. Ainoastaan

varusmiespalveluksen suoritamisvaatimus on poistettu.

Koulutuksen sisältö tulee olemaan mahdollisimman pitkälle yhteneväinen miespuolisen henkilöstön koulutuksen kanssa. Naisille annettavaan erikoiskoulutukseen sisällytetään oppitunteja sotilaallisen järjestyksen perusteista aina itsepuolustukseen tähtäävään ase- ja ampumakoulutukseen asti.

Koska tehtävään hakeutuvien naisten määrää on etukäteen mahdotonta arvioida ja koska hakemusten käsittelyaika ja soveltuvuustestien tulosten saaminen ainakin alkuvaiheessa on normaalia pidempi, olisi naisia mahdollista kouluttaa rauhanturvaamistehtäviin aikaisintaan joulukuussa 1991.

Kankkunen
Safarirallin
voittajaksi

Juha Kankkunen kirjasi itselleen jo toisen Safarirallin voiton. Kankkunen piti päänsä kylmänä koko kuusipäiväisen reilun 4,500 kilometrin matkan ajan.

Kankkunen pyrki koko matkan ajamaan samaa vauthia, vaikka putosikin välillä 17 minuutin päähän kilpailua johtavasta Sainzista.

Kisa ratkesi, kun Sainz joutui keskeyttämään ajonsa autonsa hajottua.

Jari Kurri
veti yleisöä
jäähalliin

Helsingin jäähalli täyttyi ääriään myöten, kun Jari Kurri pelasi Suomen jääkiekkoujoukkuessa Neuvostoliittoa vastaan.

Yleisö sai vastinetta odotuksilleen, sillä Kurri on kunnossa. Kurri valmisteli taidokkaasti Suomen avausmaalin ensimmäisen erän alkupuoliskolla.

Teemu Selänne vei Suomen jo 2-0 johtoon parikymmentä sekuntia myöhemmin.

Suomen joukkue hävisi perlin numeroin 5-3.

Ylipulli
mäkimiesten
ykkösarjaan

Raimo Ylipulli nousi pääsiäisenä kauden toiseksi parhaaksi suomalaiseksi mäkihyppääjäksi.

Ylipulli sijoittui päätöskilpailussa Tshekkoslovakian Strbske Plesossa kolmanneksi. Maailmancupin loppupisteissä hän oli 15. Cupin paras suomalainen oli Ari-Pekka Nikkola.

Maajoukkueen A-ryhmään Ylipulli nousi vasta tällä kaudella.

Lentävä
ambulanssi
kokeiluun
Lapissa

Ryhmä helsinkiläisiä sairaanhoitajia on kokeillut parin viikon ajan lentävän hoitoyksikön käyttöä Ylläksen hiihtokeskuksesta käsin.

Hiihtokeskuksessa päivystävä ambulanssikopteri lentää tarvittaessa mihin päin Lappia tahansa. Lentäen matka potilaan luo kestää yleensä vähemmän aikaa kuin maanteitse. Kopeterin varustus on kuin sairaalassa.

Kokeilua pyörittää kaksi eri yhtiötä, Mediresc Oy ja helikopteriyhtiö Helijet Oy.

Rikki
riesana
pääkaupunki-
seudulla

Rikkidioksidipitoisuudet olivat pääkaupunkiseudulla helmikuussa selvästi suurempia kuin aikaisempina vuosina.

YTV:n ympäristötoimiston kuukausiraportin mukaan myös typpioksidipitoisuudet sekä hiilidioksidipitoisuudet olivat jonkin verran korkeammat kuin aikaisempina vuosina.

Raportin mukaan kohonneiden pitoisuuksien syynä saatavat olla idän puoleiset tuulet, joiden mukana tulleet kaukokulkeumat ovat nostaneet ilman epäpuhtauksien pitoisuuksia.

Osan tarkkailuajasta sekoitusolosuhteet olivat huonot, jolloin myös liikenteen päästöt näkyivät kohonneina pitoisuuksina.

FINNEXPRESS

★ EARLY BIRDS SAVE MONEY ★
BUY YOUR SUMMER FLIGHTS
BEFORE APRIL 30TH AND SAVE

\$100

ON YOUR AIRFARE TO FINLAND

- SCANDINAVIAN BONUSPASS -
INCLUDED FREE WITH TICKETS

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454

Maailman tapahtumia

Etelä-Korea pyrkii YK:n jäseneksi

Etelä-Korea aikoo anoa YK:n jäsenyyttä ennen kuin YK:n yleiskokous kokoontuu tämän vuoden istuntoonsa syyskuussa.

Jäsenanomus esitettäneen elokuussa, kertoi Etelä-Korean YK:n -tarkkailija Chang Hee Roe lehtimiehille.

Kirjelmässään YK:n turvallisuusneuvostolle Etelä-Korea torjui kommunistisen Pohjois-Korean pitkäaikaisen kannan, jonka mukaan erillinen YK-jäsenyys vaarantaisi kummankin maan kannattamat yhdistymispyrkimykset.

Etelä-Korea viittasi Itä- ja Länsi-Saksaan sekä Pohjois- ja Etelä-Jemeniin, joiden erillinen YK-jäsenyys ei estänyt yhdistymistä.

Etelä-Korea pyrkii YK:n jäseneksi

Etelä-Korea aikoo anoa YK:n jäsenyyttä ennen kuin YK:n yleiskokous kokoontuu tämän vuoden istuntoonsa syyskuussa.

Jäsenanomus esitettäneen elokuussa, kertoi Etelä-Korean YK:n -tarkkailija Chang Hee Roe lehtimiehille.

Kirjelmässään YK:n turvallisuusneuvostolle Etelä-Korea torjui kommunistisen Pohjois-Korean pitkäaikaisen kannan, jonka mukaan erillinen YK-jäsenyys vaarantaisi kummankin maan kannattamat yhdistymispyrkimykset.

Etelä-Korea viittasi Itä- ja Länsi-Saksaan sekä Pohjois- ja Etelä-Jemeniin, joiden erillinen YK-jäsenyys ei estänyt yhdistymistä.

Romania avautuu ulkomaisille sijoittajille

Romania avaa ovensa suorille ulkomaisille investoinneille. Tällaiset investoinnit salliva laki on hyväksytty maan parlamentissa. Laki mahdollistaa mm. yritysten täyden omistuksen ulkomaalaisille sekä voittojen kotiuttamisen.

Merkittävin rajoitus uudessa investointilaissa on, että korkeintaan 15 prosenttia Romanian valuutassa ansaituista voitoista saadaan siirtää ulkomaille kovina valuutoina.

Ulkomaiset sijoittajat eivät myöskään saa omistaa maata tai hankkia omistukseensa rakennuksia, jotka eivät palvele heidän liiketoimintaansa.

Romanian edesmenneen diktaattorin Nicolae Ceausescun kaudella ulkomaalaiset saattoivat olla ainoastaan vähemmistöosakkaina yhteisyrityksissä, joiden määrä oli varsin vähäinen.

Namibia yrittää auttaa katulapsiaan

Itsenäisyyden ensimmäisen vuoden täytyttyä Namibiassa on aika tehdä välitilinpäätöstä. Joitakin ongelmia on kyetty poistamaan, mutta toisten kanssa kamppaillaan edelleen.

On myös asioita - kuten katulasten olemassaolo - joita aletaan vasta vähitellen tiedostaa.

Ennen itsenäistymistä poliisi hoiteli hylätyt lapset ronskein ottein pitäen nämä pois ihmisten silmistä ja mielestä, mutta kukaan ei todella puuttunut itse ongelman syihin.

Namibian presidentin vaimo Kovambo Nujoma oli viime elokuussa perustamassa lastensuojelusäätiötä. Hallituskin on jo tunnustanut, ettei katulapsia ole pelkästään Windhoekissa vaan kaikissa kaupunkikeskuksissa: se käynnisti vuoden alussa valtakunnallisen tutkimuksen katulapsista.

Ongelman monimutkaisuus on nyt tiedossa, ja katulasten parissa työskentelevät ymmärtävät, ettei mitään pikaratkaisua ole olemassa.

Osa-aikaiset ja täyspäiväiset

- Nämä lapset ovat yleensä älykkäitä ja vastaaottavia, nopeita ymmärtämään ja ratkomaan ongelmia. Lisäksi he huolehtivat hyvin hellästi hankaluuksiin joutuneista tovereistaan, kertoo Rosa Namises, Namibian kirkkojen neuvoston sosiaalityöntekijä, jonka yhden naisen katulapsiprojekti on ollut käynnissä viime kesästä.

Laatimassaan raportissa

Yhdistyneiden kansakuntien ja sen erityisedustajan Martti Ahtisaaren (vas.) suojeluksessa vuosi sitten tapahtunut itsenäistyminen ei vielä merkinnyt vaikeuksien päättymistä Namibiassa. Monen lapsen kohtalona on yhä joutua kadulle hankkimaan elantonsa kerjäämällä, kun perheen tulot riittävät vain pienimpien ruokkimiseen.

Namises jakaa lapset kahteen ryhmään: osa-aikakatupojat, jotka käyvät nukkumassa kotona tai ystävien luona, ja ne joiden muodostamat porukat myös yöpyvät kadulla.

Koulupuvun puute ajaa koulusta

Namisesin mukaan on selvää, että lapset tajuavat tilanteensa huolestuttavuuden. Heillä on jopa ratkaisu tarjolla: missä he voisivat yöpyä ja kasvattaa keittiöpuutarhassa ruokaa.

Yllättävää kyllä, poikien tärkein tavoite on saada opetusta. He toivovat, että jokin järjestö maksaisi heidän koulumaksunsa ja uniformunsa. Useimmat koulunsa keskeyttäneistä sanovat koulupuvun puutteen olleen yhtä suuri ongelma kuin lukukausimaksut: muut lapset pilkkasivat heitä "köyhiksi ja likaisiksi" sen takia.

Hänen mielestään pahin este katulasten auttamiselle on tällä hetkellä yhteiskunnassa vallitseva kielteinen asenne heitä kohtaan.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, huhtik. 24 - Wed. April 24, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 17

45 cents

Huippusalaiset diplomaattisähkeet vuodelta 1948 kertovat:

Mannerheim suunnitteli pakoa Yhdysvaltoihin

Suomen marsalkka **Carl Gustaf Mannerheim** valmisti pakomatkaa Yhdysvaltoihin maaliskuussa 1948. Yhdysvaltalaiset asiakirjat kertovat Marskin suunnitelleen pakolaisuutta Yhdysvalloissa ja pyytäneen yhdysvaltalaisia avustamaan valuutanvaihdossa.

Mannerheim todella lähti Suomesta maaliskuussa 1948 Ruotsin kautta Sveitsiin, mutta hän palasi kesällä takaisin osallistua eduskuntavaaleihin.

Pakohanke kuivui syystä tai

toisesta kokoon. Diplomaattisähkeet eivät kerro, katsoiko Mannerheim tilanteen muuttuneen Suomessa sen verran turvallisemmaksi, ettei hänen tarvinnut ryhtyä näin dramaattisiin toimiin.

Vielä maaliskuussa Mannerheim oli pelännyt joutuvansa vankeuteen joko Suomessa tai Neuvostoliitossa, yhdysvaltalaiset asiakirjat paljastavat.

Aikoinaan erittäin salaisiksi luokitelluissa asiakirjoissa ei keväällä 1948 jälkeen mainita enää mitään pakohankkeesta

tai Marskin valuuttahuolista.

Mannerheim, joka oli vuonna 1948 jo 80-vuotias, suunnitteli pakoa Suomesta Sveitsin kautta Yhdysvaltoihin. Hän tarvitsi myös valuuttaa, joten hän pyysi amerikkalaisia hankkimaan käyttöönsä 10,000 Yhdysvaltain dollaria.

Mannerheimillä, entisellä sotien ylipäälliköllä ja presidentillä, ei ollut tuolloin enää minkäänlaista valtiollista asemaa Suomen tasavallassa.

Operaatio, jota syystä tai toisesta ei toteutettu, lienee ollut vireillä vain muutaman viikon. Aikanaan erittäin salaisiksi luokitellut asiakirjat ovat peräisin Yhdysvaltain Valtionarkistosta.

Tshekkijohtajien kohtalo pelotti

Yhdysvaltain Helsingissä oleva lähettiläs **Avra M. Warren** lähetti ulkoministerilleen Washingtoniin 7. maaliskuuta 1948 erittäin salaiseksi leimattun sähkeen: "Majuri Lindeman, marsalkka Mannerheimin adjutantti, lähestyi apulaislaivastoasiamiestä tänään kertoen Mannerheimin toivovan \$ 10,000 paetakseen Suomesta Sveitsiin ja Yhdysvaltoihin."

Viikko tämän jälkeen, maaliskuun 14. päivänä, Warren kertoo uudessa sähkeessään Mannerheimin aikovan lähteä Suomesta maaliskuun 16. päivänä Ruotsiin ja Sveitsiin, "jottei hänestä tule toista Benesiä tai Masarykiä".

Historialliset asiayhteydet ja henkilöt, joihin Warren viittaa, ovat seuraavat:

Suomi valmistautui maaliskuussa 1948 neuvottelemaan Neuvostoliiton kanssa yysopimuksesta. Ilmapiiri oli

Mannerheim ja hänen adjutanttinsa majuri C.O. Lindeman. Lindeman kertoi amerikkalaisille Marskin aikeista lähteä pakomatalle Yhdysvaltoihin.

Suomessa erittäin jännittynyt sekä neuvottelujen että muun muassa Tshekkoslovakian tapahtumien vuoksi; kommunistit olivat nousseet siellä valtaan 25. helmikuuta.

Sähkeen mukaan Mannerheim oli viitannut kahteen tshekkijohtajaan, presidentti **Eduard Benesiin** ja kommunistien johtamaan hallitukseen pakolla otettuun sosiaalidemokraattiseen ulkoministeri **Jan Masarykiin**. Heidän kohtaloaan Marski ei halunnut jakaa. Benes syrjäytettiin ja Masaryk teki 10. maaliskuuta itsemurhan - tai hänet tapettiin.

Sähkeissä mainittu marsalkan adjutantti oli majuri, myöhemmin kenraali **C.O. Lindeman**.

Maaliskuun 14. päivän sähkeessä otettiin raha-asia jälleen esille. Silloin kysyttiin olisiko mahdollista järjestää rahaa Mannerheimin Tukholmassa asuvan sisaren tai Sveitsissä olevan amerikkalaisdiplomaatin kautta.

Jo ensimmäisistä sähkeistä käy ilmi, ettei Mannerheim halunnut amerikkalaisilta rahanavustusta, vaan salaista ja hienovaraista apua rahanvaihdossa, joka oli valuuttasäännöstelyn vuoksi erittäin hankalaa.

Äärimmäinen varovaisuus oli välttämätöntä siksi, ettei Mannerheimin suunnitelma paeta Suomesta olisi tullut ilmi valuutanvaihdon vuoksi.

Marskin toivottiin pysyvän Suomessa

Lähettiläs Warrenille vastattiin nopeasti Washingtonista. Mannerheimin pyyntöön reagoitiin korkealla tasolla, sillä Warrenin 15.3. saaman sähkeen allekirjoittaja oli itse

ulkoministeri George Marshall.

Jälleen huippusalaiseksi - Top Secret - leimattu viesti oli seuraava: "Mannerheimin lähtö tähän aikaan ei toistan ei auta mielestämme hänen hallitustaan meneillään olevissa neuvotteluissa. Jos hän kuitenkin menee Ruotsiin ja on vaikeuksia saada Sveitsin valuuttaa, hän voi ottaa yhteyden meidän lähetystyöhön."

Yhdysvaltain ulkoministeri Marshall - varmasti joidenkin avustajiensa neuvomana - ei halunnut Mannerheimin horjuttavan lähdollään Suomen jo muutenkin erittäin kiikkurää asemaa.

Lähettiläs Warren vastasi Marshallille, että Mannerheimia on informoitu asiasta ja hän miettimisen jälkeen lähtisi Tukholman kautta Sveitsiin ja palaisi kahden kuukauden kuluttua, ellei olosuhteet ole muuttuneet radikaalisti huomponpaan.

Näiden sähkeiden jälkeen käytiin vielä sähkeidenvaihtoa Mannerheimin rahoitvomuksesta. Sveitsissä Mannerheim tapasi amerikkalaisen diplomaatin **Randolph Higgsin**, jonka Mannerheim tunsu entuudestaan.

Higgs lähetti Yhdysvaltain ulkoministerille pitkän jälleen huippusalaisena arkistoidun kirjeen, jossa käsiteltiin rahaa-asiaa ja Mannerheimin hyötyä Yhdysvalloille. Raporttinsa lopussa Higgs pohti: "Voidaan tietenkin väittää, ettemme kenties milloinkaan tarvitse hänen palveluksiaan. Samoin perustein voidaan vastustaa kranaatinheittimien hankkimista armeijalle."

Hanke hautautui

Tämän jälkeen tiedossa olevissa yhdysvaltalaisissa asiakirjoissa ei enää viitata Mannerheimin raha-asioihin, pakolaisuudesta puhumattakaan. Syystä tai toisesta hanke kuivui kokoon ja hautautui vuosikymmeniksi arkistoihin Washingtonissa.

Washingtonissa näytti voitaneen linja, jonka mukaan Suomen ei hevin annettaisi - esimerkiksi juuri Marskin pannon vuoksi - luhistua henkisesti.

Koska kukaan ei kuitenkaan varmasti tiedä, mitkä Marskin perimmäiset vaikuttimet olivat, todennäköisin selitys tuntuu myös oikealta. Marski oli keväällä 1948 erittäin sairas, hauras ja pettynytkin vanhus, jolla oli kaikki syyt pelätä itsensä puolesta.

Stalinin Neuvostoliiton otteet Euroopassa eivät säästäneet ketään hänen sodan aikaisista vastustajistaan. Mannerheim ei voinut uskoa, että juuri hän ja Suomi olisivat suuri poikkeus.

Matti Klemola (HS)

DIVISION OF COMMUNICATIONS AND RECORDS TELEGRAPH BRANCH

DEPARTMENT OF STATE

INCOMING TELEGRAM

338

Control 5008

Rec'd March 14, 1948 5:15 p.m.

FROM: Helsinki

TO: Secretary of State

NO: 123, March 14, 10 p.m.

I am informed today through his military aide that Marshal Mannerheim intends to leave Finland March 16 for Sweden and Switzerland in order not to become another Benes or Masaryk. He has adequate Finnish marks here and 20,000 kroner in Sweden. It is possible to make \$5,000 available to him through his sister, Countess Eva Sparre, Stockholm, or through Higgs at Bern, against his Swedish balance since regular banking channels are unsafe. If Communists gain control here after Moscow Conference, they will undoubtedly exploit his name and place his life in jeopardy.

WARREN

DEPARTMENT OF STATE

RECEIVED MAR 15 1948 DIVISION OF EUROPEAN AFFAIRS

DECLASSIFIED Authority NND 760000 By LCK NARA Date 1/14/01

PERMANENT RECORD COPY: THIS COPY MUST BE RETURNED TO DC/R CENTRAL FILES WITHIN 30 DAYS OF REMOVAL OF ALBUM TAKEN.

Yhdysvaltain Helsingin-lähettilään **Avra M. Warrenin** sähke Washingtoniin maaliskuussa 1948. Warren raportoi pelkäävän Tshekkoslovakian johtajien kohtaloa: "... jottei hänestä tulisi toista Benesiä tai Masarykiä."

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- U. P.'s Art Moilanen receives national recognition
- Fourth Conference on Finnish Studies next month at Indiana U
- Juha Makipaa new president of Finlandia Foundation national
- Vappu at Saima Park this Sunday!

Sisäsivuilla:

- 101 vuotta vappua sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15